

VEZETŐK LAPJA

AZ ÉN MÓDSZEREM

ALSÓ FOKÚ OKTATÁS GONDJAI

KÉRDŐÍV CSERKÉSZSZÜLŐK RÉSZÉRE

KÖZÉP FOKÚ OKTATÁSUNK NEHÉZSÉGEI, ÖRÖMEI

ÖSSZEFOGLALÁS A KÜLFÖLDI MAGYAR ISKOLÁKRÓL

KÜLDETÉSÜNK: MAGYARSÁGNEVELÉS KÜLFÖLDÖN

MAGYAR CSERKÉSZET A KENGURUK FÖLDJÉN

A TÚL KORAI HÁZASSÁGOK HÁTRÁNYA

A KISCSEKÉSZ PRÓBAANYAG

FÖLDÉDESANYÁNK

33-34. szám

1974

Kérdőív cserkész-szülők részére

Köztudomású dolog, hogy egy-egy cserkészcsapat igazi jó szelleme, igazán megalapozott, sikeres működése csak úgy lehetséges, ha cserkészeink szülei és a csapat parancsnoksága között közeli kapcsolatok vannak. Különösen áll ez ma, amikor a gyermek lelkének ezernyi megrezdülését csakis az otthon társadalmi, gazdasági, művelődési adottságával tudjuk megmagyarázni.

Hosszasan lehetne e kérdéssel foglalkozni, most azonban csupán egy részletmegoldást ismertetek, amely a kerületünk vezetőinek tetszésével találkozott és csapatunknál eredményesnek bizonyult.

Kettős feladatkör mutatkozik itt. Az első a cserkészre, a második a szülőkre irányul. Már a próbák anyagában központi helyre állítjuk az otthoni viselkedést, a segítő odaállást a szülő mellé, de végigvonul ez a kiképzés minden fokán.

A szülőkkel érintkezletet próbálunk összehozni, meg-meglátogatjuk őket és éppen a fenti nevelés irányvonalát domborítjuk ki elsősorban.

E kettős feladatkör második lépcsőfoka az a kérdőív, amely mintegy összekapcsolja, állandóan ellenőrzi, és gyerekekről lévén szó, éppen ezáltal biztosítja az igen kíváncsi eredményt. A kérdőív tetején ott ragyog a cserkészfogadalom, a cserkészfiú maga írja nevét az "én" szó után. Rövid bevezetés következik a szülőkhöz, majd kérdések formájában következik egymásután a tíz törvény. Ime a kérdések:

1. Észlel-e olyan jelenségeket, amelyekből arra lehet következtetni, hogy gyermeke becsületérzése hiányos?

2. Elvégzi-e a fiú iskolai-, otthoni- és vallási kötelezettségeit?

3. Van-e kifogása a fiú szolgálatkészsége ellen? Nincs túlterhelve a gyermek otthoni kötelezettségekkel?

4. Segít-e a gyermek másoknak szívesen?

5. Testvéreivel milyen viszonyban van? Barátaival való viszonyáról mi a véleményük?

6. Önző-e a gyermek?

7. Szófogadó-e?

8. Nem kapható-e a gyermek hazudozáson, nagyotmondáson?

9. Kirándulásoknak, amelyek a gyermek fegyelemérzékét, természetszeretetét, munkabírást kívánják fokozni, mutatkozik-e hatása a gyermek életrendjében?

10. Van-e kifogás a fiú kedélyvilága ellen (túlzottan komoly, túlhangos, vidám)?

11. Takarékos hajlandóságú-e? Van-e módja, hogy az legyen?

12. Tisztaságérzéke ellen van-e kifogás?

Egyéb észrevételek.

Megjegyzés: Bővebb feleleteket a túloldalon kérünk részletezni. - Aláírás.

A szülők zárt borítékban küldik vissza az íveket, legtöbbször teleírva a túlsó oldalt is teljesen, sok-sok új szempontot hozva, sok félreértést tisztázva, de mindig annak a közös munkának teljes megértésével, mely a cserkészlet és a család között van.

A cserkészlet pedagógiájának szerény kísérlete e kérdőív, kötelességünk mégis, hogy bár hely és idő-szűke miatt röviden, a Vezetők Lapjának nyilvánossága elé hozzuk.

K. L.

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG "VEZETŐK LAPJA" TANÍTÓK ROVATA

TANÜGYI KONFERENCIA

A Magyar CserkészSzövetség 1974. április 27-28-án rendezte meg III. Tanügyi Konferenciáját Buffalóban. A konferenciára hivatalosak voltak a Szövetség gondozásában működő iskolák vezetői és tanárai, valamint az Egyesült Államokban és Kanadában létesült Magyar Iskolák gyakorló pedagógusai. A meghívást 40 tanár fogadta el. A konferencia résztvevői 11 városból jöttek. - Dr. Forgách Péter, a konferencia elnöke, megnyitó beszédében hangsúlyozta a tapasztalatcsere fontosságát s kérte a konferencia résztvevőit, hogy hozzászólásaikban tárgyi és politika mentes síkon mozogjanak.

A konferencia programja a következőképpen alakult:

Szombat, április 27.: 11.00 Bevezető előadás: Dr. Ádám János, S. J. New York: Küldetésünk: Magyarságnevelés külföldön. 12.00 Ebéd

1.00 Tanterveink két éves kiértékelése és eredményeink alkalmazása:

Pigniczky Lászlóné, Philadelphia: Cserkész tanmenet

Szabó Gyula, Toronto: Torontói tanmenet.

2.30 Balogh Jenő, Torontó: Kis Magyarok Első Könyve. 4.00 Szünet.

4.15 Szekeres Szabolcsné, Washington, D.C.: ABC oktatás problémái.

Thurner Klára, Cleveland: Alsó fokú oktatás gondjai.

Bócsay Zoltán, Cleveland: Középfokú oktatásunk örömei, nehézségei.

Hozzászólók: Goda Mária, Youngstown, Sándor András, Somerset.

7.00 Vacsora, 9.00 Tábortűz est.

Vasárnap, április 28.: 8.00 Szentmise, Istentisztelet. 9.00 Reggeli.

10.00 Bodnár Gábor, Garfield, N. J.: Összefoglaló a külföldi magyar iskolákról.

11.00 Dr. Papp Gábor, Cleveland: Külföldi magyar iskolák szövetségének lehetőségei.

12.00 Ebéd.

A konferencia résztvevői a jól végzett munka tudatával távoztak Buffalóból s a rendezők örömmel állapíthatták meg, hogy fáradozásuk nem volt hiábavaló. - Az alábbiakban a konferencián elhangzott előadások szövegét közöljük abban a reményben, hogy így azok a nevelők és szülők is haszonnal olvassák, akik nem tudtak a konferencián résztvenni. Balogh Jenő, Szekeres Szabolcsné és Dr. Papp Gábor értékes előadásának szövegét sajnos, nem kaptuk meg.

Á. J.

Dr. Ádám János S. J..

Küldetésünk: Magyarságnevelés külföldön

Hölgyeim és Uraim! Kedves Magyar Testvéreim!

A Magyar Cserkész-Szövetség kezdet-kezdetétől az emberebb ember és magyarabb magyar nevelését tekintette feladatának. A Szövetség e szállóigévé vált célkitűzést itt külföldön is magáénak vallja és feladatként vállalja. E feladat vállalásnak logikus következménye az Iskola-bizottság megszervezése a Cserkészszövetségen belül, mely immár a III. Tanügyi Konferenciára hívja meg a Szövetség gondozásában működő iskolák vezetőit és tantestületeit, valamint az Egyesült Államokban és Kanadában létesült "Magyar Iskolák" gyakorló pedagógusait

Most, amikor e tiszteletreméltó hallgatóság előtt állok, Vas Gereben egyik regényének címe jut eszembe: "A Nemzet Napszámosai", amelyben a magyar színészet úttörő apostolainak küzdelmeit, a magyar nyelv érdekében kifejtett, áldozatoktól vissza nem riadó törekvéseit festi le. Ugy érzem azonban, hogy hallgatóim, bár megérdemlik a "Nemzet Napszámosai" címet, mert hiszen a külföldi magyar iskolákban a magyar nyelv fennmaradásáért küzdenek és ezért komoly áldozatokat is vállalnak, egy más jelzőre vagy kitüntető címre is érdemesek: "A Nemzet Apostolai"

Az apostol szó, görög eredetije szerint, küldöttet jelent, valakit, akinek küldetése van s a-
kinek működése küldetésének tudatából fakad és lelkesedése, ereje abból táplálkozik.

Előadásomat három részre tagolom. Először elemzem a külföldi magyar iskolák és az azokban működő tanítók küldetését. Majd néhány módszertani megjegyzéssel rámutatok e küldetés betöltésének megkönnyebbitésére. Végül a jövő feladatait veszem szemügyre és ajánlok három célkitűzést.

I. A külföldi magyar iskolák küldetése. - Ha apostolról, küldöttről beszélünk, önkéntelenül a küldőről, a küldetés tudatának forrásáról is kérdezősködünk. Ki vagy mi a küldetésünk okozója? Küldetésünk tudata, első pillantásra, szívünk ösztönös ragaszkodásából, az elhagyott hazánk iránti aggódó szeretetből fakad. Ezt az érzést fejezi ki József Attila nem sokkal halála előtt írt a Hazám ciklus utolsó versének első versszakában:

"S mégis, magyarnak számkivette,
lelkem sikoltva megriad -
édes Hazám, fogadj szívedbe,
hadd legyek hűséges fiad!"

A hűség a haza érdekeinek képviselőjére s értékeinek megőrzésére és továbbadására ösztökél. Ennek az ösztönös érzésnek van azonban ontológiai, vagy ha tetszik, metafizikai és teológiai alapja is. Ezt fejezi ki oly sokatmondóan Szépfalusi István, Ausztriában működő evangélikus lelkész, a magyar Pax Romana, 14. Kongresszusán, 1972-ben tartott előadásában: "A magyar néphez való tartozásomban Isten teremő, gondviselő akaratát látom. Nem én választottam ezt a népet a magam számára, hanem Istentől ajándékba kaptam. Nem tartom azért véletlennek, hogy életemet Isten akaratából a magyar nép java iránti felelősségben élem. Istennek ez az akarata, számomra etikai feladat. Ezért nem lehet mellékes, elhanyagolható vonása életemnek." (Mit ér az ember, ha magyar?, Róma. 1972.)

Miután tisztáztuk küldetésünk forrását, elemezzük annak tartalmát. Mit jelent az, hogy "életemet Isten akaratából a magyar nép java iránti felelősségemben élem"?

A tavalyi tisztitáborba érkezők disszertációit olvasgatván egy-két érdekes válaszra akadtam a magyar iskolák célkitűzésének kérdésével kapcsolatban:

- Idegen környezetben élő magyar gyermekeket kell magyar világszemléletre nevelni.
- A magyar öntudat megőrzésének ill. kifejlesztésének a magyar iskola és a cserkészlet a legfontosabb pillére. Mérhetetlen fontosságuk van a magyarságtudat fenntartásában.
- A magyar nép megismerése, megszeretése a történelmi eseményeken keresztül, szívébe zárni azt a földet, ahol az ő vagy szülei bölcsője ringott, költőin és íróin keresztül élvezni a nyelv zamatosságát és szépségét. A főcél: a magyarság megismeréséből fakadó szeretet.

Érzelmi kapcsolódás, kulturális vonzódás, történelmi és politikai érdeklődés ki- és továbbfejlesztéséről van tehát szó. Miért, mi célból? Azért, hogy a Kárpát medencében élő magyarságnak legyenek öntudatos, felelősségük tudatában dolgozó, intelligens szószólói és apostolai. Ebben az összefüggésben érthetők a nemrég elhunyt Eckhardt Tibor figyelmeztető szavai:

"Nem dialógusra van szükség az emigráció és az otthon élő magyarság között, hanem józan helytállásra. Ne essünk bele a csodavárásba, a legnépszerűbb magyar tévedésbe. Mi nem várunk otthoni testvéreink részéről hangos fogadozásokat, sem nem csábítunk senkit kalandra, nem hívjuk fel őket az otthon elhagyására, se munkásságuk elhanyagolására. Csak egyre kérjük őket: gondoskodjanak a magyarság fizikai és szellemi fennmaradásáról! Neveljenek fel nagyszámú, jellemes és művelt magyar nemzedéket és akkor is, ha késik, dolgozzanak türelmesen a magyar felszabadulásért "ahogy lehet"! Ha ki kell állni és kockázatot vállalni, arra itt vagyunk mi, az emigráció! Mi nem eldugott Rodostóban élünk száműzetésben; mi hasznos polgárai vagyunk a szabad világnak, és legfőbb célunk egyezik otthoni testvéreinktől: az emberi szabadság és nemzeti függetlenség kivívása a magyar nemzet számára! Ebben a törekvésünkben: Isten áldd meg a magyart!" (Nemzetőr Évkönyv, 1972.)

A külföldön felnövekvő magyar származású fiatalság előkészítése e feladat betöltésére küldetésünk lényege.

A nyelv a nevelés formája.

Magyarságnevelésünk legfontosabb és elengedhetetlen eszköze természetesen a magyar nyelv. A nyelv jellem és személyformáló erejére Kosztolányi Dezső mutatott rá "Erős várunk, a nyelv" c. munkájában:

"Az a tény, hogy anyanyelvem magyar és magyarul beszélek, gondolkozom, írok, életem legnagyobb eseménye, melyhez nincs fogható. Nem külsőleges valami, mint kabátom, mégolyan sem, mint testem. Fontosabb annál is, hogy magas vagyok-e vagy alacsony, erős-e vagy gyöngye. Mélyen bennem van, vérem csöppjeiben, idegeim ducában, metafizikai rejtélyként."

Hasonló értelemben nyilatkozik a marxista filozófus, Lukács György is:

"A nyelv és gondolkodás elválaszthatatlanságából következik, hogy a nyelv minden emberi magatartás- és cselekvésmódot átfog és megalapoz, hogy egyetemességét a teljes életre kiterjeszti".

A felnövő ember anyanyelve által válik részesévé a szellemi kultúrának és a nép normáinak, értékeinek. A nyelv - a generációk hosszú sorának örököse lévén - összeköti a múltat a jellel, sőt a jövővel is. Időket sűrítő voltánál fogva az ember magában hordja népének történetét is: az emberi tudat a nyelv révén történelmi tudatát válik. A nyelv az életet szolgálja. Nemcsak a jelenét, de a jövőjét is.

Éppen ezért a nyelvi tanulmányokat és a magyar nyelv tanítását nem tekinthetjük úgy, mint grammatikai ismeretek közvetítését, hanem az emberi személyiség formálásának egyik nagy lehetőségét: olyan objektív fogódzót a tanuló megismerésére, erkölcsi, esztétikai műveltségének fejlesztésére, amelyhez hasonló más eszközünk nincsen - éppen a nyelv egyedi, semmi máshoz nem hasonlítható jellege folytán. A nyelv a nevelés formája. Azt is mondhatjuk, hogy a nyelv a személyiség belső szervezésének legfőbb eszköze. A beszéd a gondolkodásnak s egyben az érzelmi életnek nemcsak tükré és közvetítője, hanem szervezője és fejlesztője is. (vö. Szende Aladár: Anyanyelvünk a középiskolában, Bpest, 1972.)

Ime a külföldi magyar iskola küldetése: magyar öntudatot, magyar felelősségtudatot nevelni a magyar nyelv és egyéb magyar kultúrértékek segítségével. Amikor a nyelvünkről van szó, nem lehetünk hanyag kényelem-szeretők vagy igénytelenek. Kodály Zoltán intése nekünk szól:

"A magyart is tanulni kell, még a született magyarnak is. Ha nem csiszolja, újítja folytonosan, berozsdásodik."

A tanító lelkiismeretéhez appellál Kosztolányi Dezső is:

"A nyelvet, mely eleven, folyton változó és fejlődő folyamat, sohasem lehet véglegesen rendbe hozni, kisöpörni és fényesre kefélni, de annyit igenis elérhetünk, hogy az öntudat részen álljon, és csöndben, rejtetten munkálkodjék."

Az első rész befejezéseként két rövid megjegyzést szeretnék tenni a külföldön született fiatalokban kifejlesztendő magyar öntudat minőségével kapcsolatban. A magyar öntudat minősége.

Az első minősítő megjegyzést, egy bölcs cserkésztisztjelölt így fogalmazta meg: "Akár az iskolában, akár a cserkészetben beszélünk Hazánkról, mindig őszinte igazsággal beszélünk. Ne legyen a Haza hősköltemény, csupán. Sokan, túlfűtött hazaszeretetükben, eltérnek az igazságtól. A történelem tanítása legyen mindig őszinte, mégha nehéz is az igazságot elviselni.

A fiatalság, de különösen a mai, szereti és ragaszkodik az őszinteséghez. Ezt szem előtt kell tartanunk, amikor Hazánkról beszélünk. Hány, de hány fiatal jött már vissza a nyári magyarországi nyaralásból csalódottan. Miért? Szüleim, olyan más dolgokat meséltek. Igen a mese és a valóság között mindig van különbség, Nekünk nem mesét kell a fiataloknak mondani, hanem a valóságot."

A második minőségi megjegyzést pedig Szépfalusi Istvánnak már említett előadásából kölcsönözöm: "A magyar néphez való tartozásom nem lehet korlát más személy, nép, faj vagy nemzet felé. Bármilyen fajta diszkrimináció bűn Istennek egyetemes gondviselő és megváltó szeretete ellen. Az öntelt, sovíniszta nacionalizmus és a saját népem iránti kötelességről megfélelmedező és a másokat kiszolgáló kozmopolitizmus a bűn rontása életemnek ezen a területén. Isten teremtető akaratának és a megromlott bűnnek egyidejű jelenléte miatt a népemhez való tartozás állandó küzdelmet jelent a bűn minden megnyilvánulása ellen a saját népem életében és a népek között egyaránt.

A népiség, a faj bálvány lesz, ha külön kinyilatkoztatássá akarja azt az ember tenni Istennek a Jézus Krisztusban adott külön kinyilatkoztatása mellett. Saját népemet ezért sohasem nézhetem önmagában. A népek közötti feszültségeket Bábel és Pünkösöd felől kell néznom. Valom: a bűn a népeket szembe állító és megromlott ereje Krisztusban elvesztette hatalmát. Pünkösöd a népek között a bűn okozta válaszfalak leomlását jelenti... A "szeresd felebarátodat mint önmagadat" krisztusi parancsot úgy is értelmezem, hogy ezzel Krisztus azt mondja:

- szeresd környezetedet, a más népeket, mint önmagadat, saját népedet..."

Ezek a sorok Illyés Gyula egyik bölcs meghatározását juttatják eszembe: "Nemzeti az, aki jogot véd, nacionalista az, aki jogot sért."

II. Módszertani megjegyzéseimet rövidre fogom, hiszen hallgatóim között bizonyára akadnak szakavatottabb személyek, akik a konferencia folyamán tudásuk és tapasztalatuk bőségéből adnak majd nekünk.

Azt hiszem, hogy az senki előtt: sem titok, hogy a gyermekek sok esetben nem szívesen mennek magyar iskolába, mivel ez szabadidejük feláldozását jelenti, vagy nincsenek kellő képen motiválva a magyar nyelv tanulására, hiszen a gyermek nem akar más lenni, mint a környezete.

"A magyar iskolára igen nehéz feladat hárul. Külföldön született gyermek számára a magyarság elvont, idegen világ, mellyel kevés kapcsolata van. A gyermek mindennapi környezete idegenül, - olyakor ellenségesen - áll szemben a tanuló magyarságával" - állapította meg az egyik cserkészisztjelölt disszertációjában.

Éppen ezért a magyar iskolának és tanítónak nemcsak tanítani, hanem motiválni is kell. Hadd mondjak el egy kis történetet, mely világosan szemlélteti gondolatomat:

Az egyik tanító, jó pedagógus lévén, játék formájában akarta diákjai szó és mondatképző képességét fejleszteni. Feladatul az ISKOLA szót adta, hogy annak minden hangjával kezdjenek a tanulók egy-egy újabb szót. A szavak egymásutánja azonban fejezze ki az eredeti szó, ISKOLA értelmét. Az egyik lelkes tanuló a következő akrosztikont szerkesztette:

I	fjúságunkat	
S	erkenti	Azonban egy kevésbé jóindulatú akrosztikon pattant ki
K	orszerű	egy rosszmájú diák lankadatlan agyából:
O	ktatással	
L	ankadatlan	
A	lkoztatásra	

I	fjúságunkat
S	ok
K	ínos
O	ktalansággal
L	ankasztó
A	réna

A két különböző akrosztikon két iskolatípust ír le. A második típusú iskolába, s még vannak ma is ilyenek, nem valószínű, hogy örömmel mennek a gyermekek.

"Kinek mi kedvére, nincsen az terhére" - tanítja a magyar nép bölcsessége. Minden iskolánál fontos, de a külföldi magyar iskolánál elengedhetetlen feltétel, hogy a tanító és maga a tananyag motiválólá is hasson. Éppen ezért a tanítás módja, de maga a tananyag is legyen érdekes és élvezetes, korszerű, és munkára serkentő. Csak így remélhetjük, hogy a gyermek minden más befolyás ellenére szívesen és örömmel jön iskolánkba. A gyermeknek ez a beállítottsága küldetésünk betöltésének legfontosabb feltétele.

III. Ez a néhány módszertani megjegyzés egyben útmutatás a jövő feladatai felé is. Régi szállóige, s szinte közhelyként hat, de azért változatlanul igaz: Egységben az erő!

Első és legfontosabb feladatnak tartom a külföldi magyar iskolák szövetségének megalakítását. A szövetség egyik feladata lenne a jólbevált módszerek, tanítási segédeszközök, tankönyvek, hanglemezek, tapek, filmszalagok, esetleg filmek katalogizálása, ismertetése és terjesztése. Elismeréssel adózom itt a Torontói Iskolaszék tankönyvsorozat kezdeményezésének, melyhez a Magyar Cserkészszövetség csatlakozik társkiadóként. A Vezetők Lapjában

mely egy táborba akarja összegyűjteni mindazokat, akik felelősséggel irányítják a magyar fiatalság életét, külön rovatként szerepel a Külföldi Magyar Iskolák Értesítője, Dr. Forgách Péterné szerkesztésében. Örömmel látnám, ha ez a rovat a tanítók tapasztalatának, sikeresen alkalmazott módszereinek csere-fórumává fejlődne.

Második feladatnak tartanám a külföldi magyar iskolákban működő tanítók képzését és továbbképzését. A Cserkészszövetség már foglalkozik ezzel a kérdéssel. Remélem, hogy a jelen konferencia eredményeként konkrét lépéseket tehetünk ebben az irányban.

Harmadik, de nem utolsó feladatnak tartanám a magyar vagy félmagyar családok lelkiismeretének felébresztését. A gyermek a családban születik, ott nő fel. Az anya-nyelvet ott kell megszereznie. Az Értelmező Szótár meghatározása szerint az anyanyelv "az a nyelv, amelyet az ember legjobban és legszívesebben beszél, s rendszerint az, amelyet gyermekkorában, főként anyjától tanul".

Anyanyelvünk gyakori jelzője az édes. A szeretetet, gyöngédséget fejezzük ki ezzel a szóval, úgymint az édes fiam, édes szívem, édes Istenem, édes anyám, édes hazám szókapcsolatokban is. Ki tehetné édessé a magyar nyelvet a külföldön felnövő gyermek számára, ha nem az édesanya vagy az édesapa, akinek édes csókjából született és akinek édes csókja biztosítja a gyermek életörömét és egészséges fejlődését?

Minden magyar szülő szívébe kellene vésni Illyés Gyula gondolatait a magyar nyelv megőrzéséről:

"Nem is oly régen az a babona pusztított az idegenbe került szülők világába, hogy gyermekeiket minél hamarabb az új környezet nyelvére fogják. Mert úgy hamarabb elsajátíthatják azok az új nyelvet; időt nyernek a tökéletes beilleszkedés dolgában. Fejüket nem terheli a múlt, agyuk tisztábban, könnyebbültebben működik.

Megannyi tévedés!

A gyermeki lélek tudományos vizsgálói merőben más megállapításokat tettek legújabbban, de részben már régebben is.

A kétnyelvűség nemcsak hogy nem akadályozza a gyermeki elme fejlődését, hanem éppenséggel serkenti; frissíti és erősíti. Anyanyelvünk szavai márványvésetként rögződnek agyunkba. Az az ötletes szerkezet, mely anyánk öle után már első pihenő helyünként szolgált, számunkra hitelesen, tovább nem magyarázható sorrend alapjaként mindvégig az ágy lesz. Ha megtanuljuk más nyelven is a nevét, attól az eredeti ágy képe és élménye nem homályosul el, hanem élesül, tárgyyszerűbbé válik, s így - mondhatni - jobban használhatóvá is az elmében.

Azt különösebb tudományos vizsgálat nélkül is tudta a világ, - főleg a módosabbak világa -, hogy a két nyelven beszélő gyermek hamarabb lesz önálló és öntudatos. Jó föllépése, érvényesülése a társaságban - majd a társadalomban - hamarabb következik be.

Kincstől és fegyvertől fosztja meg tehát gyermekét az az idegenben élő szülő, aki nem adja át neki, amit voltaképpen játszva átadhatna. S aminek átadásával ő maga is ugyancsak nyerne.

A lélektani vizsgálatok szerint ugyanis két vagy több nyelv állandó használata az életkor minden szakaszában élesíti és frissíti az elmét." (A magyar nyelvért és kultúráért, Tájékoztató, 2. Budapest. 1971.)

Ezzel rövid előadásom végére értem. Küldetésről beszéltem, de a Küldő is szöbakerült. Legegyen ezért szabad mondanivalómra egy a közelmúltban megboldogult nagy magyar jezsuitának, P. Varga Lászlónak imájával pontot tennem:

"Jézus megyünk Veled az éjszakába, ahol elárultak és bilincsbe vertek; megyünk szíjjal és tövissel veretni, hiszen a Te tested vagyunk: bennünk Te vérzel most tovább a földön és a mi keresztünk a Tied. Véredbe ontjuk vérünket: keresztfád alá vállunkat adjuk és Veled vonszoljuk a Golgotára...

Ha Veled harcolunk, biztos a győzelmünk, mert Te vagy a halálban győztes óriás: Te vagy a föltámadás...

Jézus barátai a szenvedő népek. Ezért köszönöm Uram, hogy magyarnak alkottál s az utolsó napig az akarok lenni. Amen." (Varga László, S. J.: A magyar titok, Brüsszel, 1960.)

----- Pigniczky Katalin

CSERKÉSZ TANTERV ÉS TANMENET

Két év telt el azóta, hogy a Magyar Cserkészszövetség első iskolaügyi megbeszélésére összejöttünk New Brunswickon, hogy felmérjük a cserkész vezetés vagy cserkész vezetők közreműködése alatt álló magyar iskolák helyzetét, hogy kicseréljük tapasztalatainkat és hogy egymás segítségére legyünk a nehézségek leküzdésében.

A beszámolók után azonnal nyilvánvalóvá vált, hogy ahány várost, annyi módszert, szokást, elképzelést képviseltünk, de körvonalaiban kialakult egy általános kép, ami három fokozatot mutat a jelenleg működő magyar iskolák terén. Talán legáltalánosabb az a hétvégi magyar iskolai keret, amelyen belül szombat délelőtt 3-4 óra tanítási idő áll rendelkezésre. Kisebb helyeken, mint pl nálunk is, ahol nincsen külön szervezett magyar oktatás és a csapatok tartják fenn saját iskolájukat, az összejövételek előtt tartunk 1-2 óra iskolai foglalkoztatást. S végül van néhány mindennapos magyar iskola.

Azt is láttuk azonnal, hogy mindegyikünk külön, elszigetelten küzd ugyanazokkal, vagy hasonló problémákkal, amelyek közül a legnagyobb volt, hogy milyen anyagot tanítsunk és miből. Úgy láttuk, hogy minden cserkésziskolának nagy segítségére lenne egy meghatározott tananyag, óráról-órára beosztva, amely a tanítók, akik gyakran nem is szakképzett tanítók, munkáját megkönnyítené. Ott azonnal három munkacsoportba osztottuk a jelenlévőket, s minden csoport összeállította egy-egy osztály tananyagának vázlatát. Ezután Sitkei Annamária, aki 1968-ban végezte el a szegedi tanárképző főiskolát, részletesen kidolgozta a tantervet és a tanmenetet, amelyet a Magyar Cserkészszövetség szétküldött az összes ismert és addig felkutatott magyar iskolának.

Ez a tervezet nyilván nem elégíti ki pontosan minden iskola igényét, hiszen, mint előbb említettem, mindenhol más-más helyzettel állunk szemben, de legalább irányt ad a tanításnak, s ha követjük, akkor a folytonosság sem szakad meg az esetleges tanító változások nyomán. Segítséget nyújt a tanítónak a felkészülésben is, nem kell saját magának óráról-órára összeállítania az anyagot, csak ha szükségesnek látja, kiegészítenie, színesebbé tennie. Végül is a cserkész-iskolák esetében, a tanterv használata megkönnyíti az Iskolaügyi Hivatal munkáját, az áttekintést és felmérést, ezen keresztül pedig elősegíti a hiányosságok, mint pl tan-könyvek, segédeszközök, kiküszöbölésére törekvő intézkedések elindítását.

Az iskoláskorú gyermekek tananyagát három csoportra osztottuk fel, az ABC osztály, az Alapfokú osztály, és a Felsőfokú osztályra. Az egyes csoportokon belül két évre terveztük az anyagot, tehát az egész tanterv hat évre szól, de ahol kevesebb tanítási idő áll rendelkezésünkre, mint a tervezett évi 66 óra, egy osztály anyagát, kicsit bővítve, három évig is taníthatjuk. A tanterv általános irányelveket ad az anyag mibenlétére és mennyiségére vonat-

kozóan, a tanmenet az egyes órák vázlatát tartalmazza, beleértve a segédeszközöket, házi feladatokat is.

Az ÁBC osztály anyaga feltételezi a tanulók elfogadható magyar nyelvi tudását, és azt, hogy az első vagy második osztályt az iskolában már elvégezték, tehát tudnak írni-olvasni valamilyen más nyelven. A tanterv magával a betűírás tanításával nem foglalkozik. A magyar írást-olvasást, több tankönyvet figyelembe véve, didaktikai s nem ábécé sorrendben tanítja, ellentétben az angol nyelvtanítás szófelismeréses módszerével, betűfelismeréses és szótagformáló módszerrel. Az ÁBC osztály második évének anyaga egyszerűbb olvasási gyakorlatokat foglal magában.

Az Alsófokú osztály mindkét évének tananyaga már négy tantárgyra oszlik: magyar irodalom, helyesírás és nyelvtan, földrajz, történelem. Az anyag feltételezi a tanulók folyamatos írás-olvasás és beszéd készségét, tehát az ÁBC osztály elvégzését. A tanterv részletezi mind-egyik tantárgy anyagát két éven keresztül. Az irodalmi részt a Virágoskert c. olvasókönyvre alapoztuk, a nyelvtani, történelmi, földrajzi anyag tanítása tanári jegyzetek alapján történik, mivel nem találtunk megfelelő könyvet. Mindkét évben megjelöl egy kötelező olvasmányt és két verset.

A Felsőfokú osztály anyagának felépítése alapján véve megegyezik az Alsófokú osztályéval, csak bővebb az anyag és fokozatosan nehezedik. Irodalmi, történelmi szemelvényeket a Hazánk c. olvasókönyvből vettünk, ezenkívül a tanítás ismét tanári jegyzetek alapján történik az említett nehézségek miatt. Kötelező olvasmányként Az egri csillagokat és A Pál utcai fiúkat választottuk. Ennél az osztálynál nagyon elősegíti a munkát a szakosítás, tehát egy-egy tantárgyat más-más tanító ad elő; ez, amellet, hogy változatosságot visz a programba, a tanárok munkáját is lényegesen megkönnyíti. Természetesen itt is a lehetőségek döntenek.

Végül is, szeretném összefoglalni saját eddigi tapasztalatainkat a Tanterv és Tanmenettel kapcsolatban. Mint említettem, egy osztály anyagát három évig is lehet tanítani, ha a helyzet azt kívánja. Mi is ezt a beosztást követjük, annál is inkább, mivel a távolságok miatt nálunk csak minden második vasárnap délután van magyar iskola. Az alsó és felsőfokú osztály anyagát pedig úgy osztottuk fel, hogy egy év alatt egyszerre csak két tantárgyat tanítunk, a következő évben a két másikat, de mindkét év anyagát. Erre azért volt szükség, mert az iskolaidő másfél órája nem volt elég ahhoz, mind a négy tantárgyba egyszerre belekapjunk.

Nem tudjuk még azt sem, hogy az egyes osztályok között megvan-e a folyamatos átmenet, tehát az alsóbb osztály eléggé felkészít-e a felsőbb osztály tananyagára. Azért kell ezt megemlítenem, mert csak most kezdünk tapasztalatokat gyűjteni a tanterv és tanmenet használatával kapcsolatban, s úgy érzem, hogy miután az a csoport, amelyet ebben az évben tanítok, három év alatt elvégezte az ÁBC osztály tananyagát két különböző tanító alatt, nem elég erős ahhoz, hogy az Alsófokú osztály anyagát elkezdje szeptemberben. Persze ez nem jelenti azt, hogy egy más összetételű osztály, ugyanazzal a tanítóval vagy szakképzett tanítóval, ne mutathatna fel jobb eredményt, sőt az anyag kevésnek is bizonyulhat, de nem az a lényeg, hogy végigrohanjunk a tananyagon, hanem az, hogy a gyermekek annyira megtanuljanak írni-olvasni, folyamatosan beszélni, hogy a következő osztály anyaga ne legyen túl nehéz számukra. Reméljük, hogy az új torontói tankönyvek is elősegítik majd, egyelőre csak ennek, de ahogy sorban megjelennek, a többi osztálynak a munkáját is.

Láthatjuk tehát, hogy a Tanterv és tanmenet nem merev forma, hanem szükség szerint alakítható anyag. Végeredményben a tanításban elért sikerünk úgyis attól függ, hogy a szülők

mennyire támogatják törekvéseinket, és mennyire tartják lényegesnek, hogy gyermekeik "konyha nyelven" túli magyar ismeretekre is szert tegyenek. Előnyükre válik azonban, ha eléjük terjesztjük a használt tanmenet anyagát, mert a szervezettség és osztályról-osztályra való haladás érthetőbbé teszi számukra, mihez is kívánjuk közreműködésüket.

A cserkész Tanterv és tanmenet nem megkötöttséget, hanem segítséget kíván nyújtani a hétvégi magyar iskoláknak, s mindenki úgy használja fel, ahogy helyzeti adottságai megengedik. Szeretnénk azonban, ha azok az iskolák, ahol alkalmazzák a Tanterv és Tanmenetet, megbeszelnék velünk tapasztalataikat, javaslataikat, bírállataikat, hogy ha szükséges, javíthassunk rajta és átalakíthassuk egy, az igényeknek jobban megfelelő tervezetté. Ezzel mindannyiunk közös ügyét segítjük elő.

A TORONTÓI TANMENET

Szabó Gyula

A torontói magyar iskolák - értem alatta a Szt. Erzsébet Egyházközség és a Református Egyházközség iskoláit - nagyjából egységes tanmenetet követnek, amit a Torontói Iskolaszék mint közös felsőfórum tett lehetővé. Ez korántsem azt jelenti, hogy a torontói elemi fokú magyar oktatás egy, már kiforrott, kikristályosodott tanmenet szerint haladna, de egy jól konturozott és bizonyos pontig részleteiben is kellően kidolgozott tananyagot követnek. Maghatározásánál figyelembe kellett venni a rendelkezésre álló iskolai órák számát, valamint a tanulók tényleges lehetőségeit s számolni kellett azzal, hogy a gyermekek nagyrésze a magyar nyelv ismereteinek mindennapi problémáival is meg kell küzdiön.

A torontói magyar iskolákról beszélve feltétlenül pozitívumnak kell vennünk az iskolaszék létezését és annak működését, ami nélkül az én meglátásom szerint sokkal nehezebb lenne egy egységes tanmenetről beszélni, vagy arra akár még gondolni is. Azt hiszem senkinek sem mondok újságot, amikor azokról a nehézségekről szólok, amelyek egy-egy megfelelő tankönyv hiányában fennállanak. A mi emigrációs helyzetünkben ezzel a nehézséggel minden iskola vezetőségének és - még közvetlenebbül - külön-külön minden tanítónak meg kell küzdenie. A tananyagok összeszedése, azoknak kellő kiértékelése komoly munkát kíván az iskolák vezetőségétől és még konkrétebben az egyes vezető tanítóktól.

Ebből a szempontból három forrás áll a tanítóink rendelkezésére:

- A szabadföldön napvilágot látott magyar nyelvű, oktatási célú könyvek és sajtótermékek.
- A Magyarországon megjelent és szabadföldre kijutott iskolai tankönyvek és egyéb, oktatásra alkalmas és felhasználható termékek megfelelő kiválogatás után.
- A vezető tanítóink kreatív munkaereje, szakos felkészültsége, annak rendszerezése és a megfelelő szinten való átadása a tanulóknak.

Tanmenetünk ismertetésekor feltétlenül hivatkoznom kell arra, hogy a jelenleg alkalmazott tananyag annak a szorgos kutatómunkának az eredménye, amit tantestületünk tagjai az elmúlt évek során végeztek, leszürték és rendszereztek, a felgyűjtött anyagot tovább vitték és fejlesztették. Ugyanakkor azt is hangsúlyoznom kell, hogy ez a tananyag is állandóan fejlődik, gyarapszik, jellegében, mondanivalójában és magyarságnevelés tartalmában gazdagszik, bővül. E kijelentésemet minden évfolyam anyagára vonatkoztatom, beleértve azokat az osz-

tályokat is, amelyeknek - a torontói magyar oktatás történetében először - tananyaga iskolai tankönyv alakjában megjelent (első osztály), illetve mostantól számítva legkésőbb egy év múlva megjelenik (2-4. osztályig) és még jobban vonatkoztatom az 5-8. osztályok anyagára, amelyek anyagának a rendszeres gyűjtése, csoportosítása és alkalmazása egyre fokozottabb mértékben halad.

Tanmenetünk ismertetésekor nem foglalkozom különösebben óvodánk tananyagával, de feltétlenül meg kell említenem azt, hogy az óvoda az, ahol aránylag még a legkönnyebb problémákkal kell megküzdenünk, részben azért, mert ennek a korosztálynak (3-6 éves) elég bőséges, már régebben kidolgozott anyag áll a rendelkezésünkre képeskönyvek, rövid mesék, énekek és játékok formájában, részben pedig azért, mert ezek a gyerekek az otthoni tüzhelyről többnyire magukkal hozzák magyar beszédjüket és az angol közösség hatása rájuk még a legkisebb. Azt hiszem ezzel más tantestületek és a magyar cserkészek által fenntartott iskolák, illetve óvodák is hasonló helyzetben vannak. De azért nagy tévedés lenne, az óvodákra háruló feladatot, illetve azok munkáját lekicsinyelni, hiszen ez az a "műhely", ahol a gyermekek előkészülnek a további komolyabb magyar tanulásra, ez az a hely, ahol az énekeken, meséken, játékokon és szép verseken keresztül rendszeres munkával a gyermekek meg kell szerezzék saját anyanyelvüket olyannyira, hogy az kedvet adjon nekik és ösztökélje őket a további magyar tanulásra.

Első osztályunk tananyaga "Kis magyarok első könyve" címen ez évben könyv formájában megjelent, amely az ÁBC egyszerű - tehát nem összetett - kisbetűit, azokból képezett szavakat és rövid mondatokat tartalmaz szép elrendezésben, tetszetős formában és nagyszerűen illusztrálva. Ennek a könyvnek - illetve tananyagának - szerves kiegészítő része lesz a még ezen az őszön megjelenő második osztályos tankönyv, amely az összetett, valamint a nagybetűket fogja tartalmazni megfelelő szöveggel, mesékkel, versekkel és énekekkel. Ugyancsak a második osztály anyaga tartalmazza a nyomtatott betűk tanítását is.

Tehát ennek az első és második osztálynak az anyaga tulajdonképpen egy szerves egész: az ÁBC teljes tanítása megfelelő keretben. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert nagyszerű tanítóink vannak rá, akik már hosszú évek óta vezetik ezeket az osztályokat és tapasztalatból is tudják miként alkalmazzák legmegfelelőbben a nevelés és tanítás módszereit tanulóink esetében.

A harmadik osztályban már fokozottabb szerepet kapnak a rövid olvasmányok és mesék, de az énekek és versek sincsenek elhanyagolva. Mindezek úgy vannak összeválogatva, hogy az eddig tanultakat kiszélesítsék, új fogalmakkal és ismeretekkel gazdagítsák: foglalkozások, állatok és madarak neveit tanulják meg játszva a gyermekek állatmesék és népijátékok segítségével.

Természetesen ebben az osztályban még nincs rendszeres nyelvtan tanulás, de már hangsúlyt kapnak az írásjelek, a hangok és betűk csoportosítása, szótagolás, betűk elválasztása, a jelen, a múlt és a jövő idő használata és önálló mondatok írása.

A negyedik osztály tanmenete már határozottabban tagolódik külön az olvasmányokra és külön a nyelvtanra. Az alkalmazott olvasmányok általában nemcsak az olvasás begyakorlását célozzák, hanem azonkívül ízelítőt adnak a magyar gyermekirodalom remekműveiből mint pl: Gárdonyi Géza: Első nap az iskolában, Egervár ostroma, - vagy Móra Ferenc: A mindentudó kalap, Amikor én telkes gazda voltam, - Pósa Lajos: A kiskakas gyémánt félkrajcárja - és még sok-sok szép összeválogatott gyermektörténet, mese és elbeszélés. Három

szép vers is szerepel amit a gyermekek megtanulnak: Szabolcska Mihály: Karácsony, - Móra Ferenc: Este és Kisfaludy Károly: Szülőföldem szép határa.

Amint említettem, a nyelvtan tanulás a negyedik osztályban fokozottabb szerepet kap, ami a felsőbb osztályok könnyebb magyar tanulását szolgálja. A legelemibb nyelvtani fogalmakkal kezdik, mint a szavak és mondatok másolásával, különös figyelmet fordítva az írásjelek helyes alkalmazására (hosszú és rövid magánhangzók, vesszők alkalmazása, stb.) majd folytatják a gondolat, betűk, szótagok, szavak, magán- és mássalhangzók gondos kielemezésével és így érnek el a mondatfajták tanulásához, majd az ige, főnév, és melléknév fogalmához és az igeragozáshoz.

Itt egy pillanatra meg kell állnom ismertetésemben és emlékeztetek arra, hogy a négy osztálynak az anyaga részben már megjelent könyv formájában, részben pedig már szinte nyomdakész állapotban van és megjelenése inkább pénzügyi, mint szerkesztési probléma.

Az ötödik osztály anyagának az ismertetésénél megemlítem, hogy ennél az osztálynál az 1972-1973-as tanévben egy jelentős változás történt. Ugyanis tavalyig ez az osztály volt egyben a fordulópont a csupán elemi fokú egységes magyarnyelv tanításáról a szakosított magyar ismeretekre. Ettől az osztálytól felfelé már külön tanítók oktatták a gyermekeket magyar nyelvre, történelemre és földrajzra. Mivel azonban a gyermekek magyarságismerete és felfogása még nem mutatkozott elegendőnek, úgy találtuk, hogy az elért eredmények nem voltak a legmegfelelőbbek. Ezért az Iskolaszék Tanulmányi Bizottsága a tantestület javaslatára megváltoztatta a tanmenetet olyan formán, hogy az ötödik osztályban ettől az évtől kezdve még nem folyik szakosított tanítás, hanem az egy vezető tanítói rendszert követve csak a magyar nyelv és nyelvtan rendszeres további tanulásával és elmélyítésével foglalkozik.

Ilyenformán ebben az osztályban az idén még fokozottabb hangsúlyt fektettünk az írás-olvasásra és a nyelvtanra. S hogy ez az osztály egyben átmenet legyen a további szakosított tanulásra az írás-olvasás anyagát úgy válogattuk össze, hogy az a felhasznált történelmi legendák, mondák, és kisebb tájleírások segítségével valóban kapcsolódó láncszemet képezzen a következő évek tananyagához, a magyar nyelven és irodalmon kívül a történelemhez és a földrajzhoz is.

A továbbiakban helyesebbnek látom, ha az egyes tantárgyakat - magyar, történelem, és földrajz - ismertetem végig a három felső osztályon külön-külön, mintsem magukat az osztályokat.

Igy például a magyar nyelv tanítása a hatodik osztályban továbbra is az írás-olvasás minél tökéletesebb elsajátításán és begyakorlásán alapszik elbeszélések, egyes mesék, történelmi mondák, legendák, tájleírások és versek felhasználásával. Ez történik a hetedik osztályban is. Ugyancsak a hatodik és hetedik osztályokban találkoznak először a tanulók bővebben magával az irodalom fogalmával, különválasztva a népi irodalmat a műalkotásoktól. Külön órákon foglalkoznak a közmondásokkal, a népmesével, népdalokkal, katonadalokkal, a mesegyűjtők nyelv- és hagyománymentő munkájával, stb.

A hetedik osztály irodalmi anyaga behatóan foglalkozik a magyar- és az egész világirodalom egyik legnagyobb génuszával, Petőfi Sándorral, lánglelkűségével és különösen a legcsodálatosabb mesekölteményével: a János vitézzel.

A nyolcadik osztály anyaga is nagyjából egyezik ezzel az anyaggal, de még külön foglalkozik az írásművek szerkesztésével és taglalja a vers és próza közötti különbséget, a kifejezés-módok változatosságát.

A nyelvtan tanulása a hatodik, hetedik és nyolcadik osztályokban csak szolgálja, elősegíti az írás-olvasás és az élő magyar beszéd tökéletesítését, de nem merül bele mélyebb nyelvtani elemzésekbe.

Ami a történelem tanítást illeti, tanulóink, - az 1972-1973-as tanévet véve alapul, - tehát azt az évet, amikor még az ötödik osztály is szakosított tanmenetet követett - egy négyévre kitrejedő anyagot kapnak, ami magában foglalja csaknem a teljes magyar történelmet a magyarok eredetétől a Bach rendszerig. Az újabb tanulmányi elrendezésünknek megfelelően ezt a tananyagot a jövőben három évre kell beosztanunk és a Bach rendszeren túlmenően bele kell foglalnunk a kiegyezést követő időszakot, az Osztrák-Magyar Monarchiát, a századfordulót, a két világháború eseményeit, az összeomlást, a kommunista uralmat, az 1956-os magyar forradalmat és a jelenlegi emigrációs helyzetünket. Ennek a célnak az elérésére egy külön tervet állítottunk fel, amely nem foglalkozik a régi magyar történelem minden részletével, hanem azt, illetve az egyes korokat inkább szemléltetéssel, a legfontosabb események és történelmi személyek ismertetésével fogja bemutatni.

Ennek az új, a jelen pillanatban kidolgozás alatt álló tanmenetnek több oka is van. Az egyik az, hogy a hetenként egyszeri magyar oktatás időben nem tud megengedni magának egy apróbb részletekre menő történelem oktatást, nem mintha ez nem lenne egy nagyon is fontos dolog, de még ennél is fontosabb az, hogy gyermekeink magát a magyar nyelvet tudják, ismerjék és azt szeressék olyannyira, hogy valóban azt érezzék anyanyelvüknek, odahaza szüleikkel, testvéreikkel és magyar baráti körükben azt használják, és ha két vagy több magyar gyermek találkozik, akkor is magyarul közlekedjenek egymással. Feltétlenül kell tehát a történelem épp úgy, mint ahogy kell a magyar földrajz is, de akár egyik, akár a másik csak szolgálja a magyarnyelv minél tökéletesebb elsajátítását, mert - amint azt a legutóbbi előadásomban is már kifejtettem - gyermekeink addig maradnak meg magyarnak, ameddig magyarul tudnak gondolkodni, írni és olvasni. Ez valahogy úgy hangzik, hogy a Torontói Magyar Iskolaszék és a torontói magyar iskolák magukévá tették a "nyelvében él a nemzet" elvét és az egész oktatás ezt a célt kell szolgálja, ennek kell magát alávetnie. Akár a történelem, akár a földrajz tanításának célja tehát az, hogy a tanulókat büszkeséggel töltse el fajtánk, népünk, nyelvünk és kultúránk iránt és ösztökélje őket a további magyar nyelvművelésre

A földrajz tanításánál is nagyjából ugyanaz a helyzet mint a történelemnél: a tavalyi négyéves oktatás helyett egy hároméves oktatást vezettünk be. S mivel probléma van a földrajzi fogalmak magyarnyelvű megértésével kísérletképpen a hatodik osztályba ebben az évben egy nem Magyarországgal foglalkozó anyagot vezettem be, hanem egy általános fizikai földrajz oktatást igen jó eredménnyel. Az ilyenformán magyarnyelven kapott újabb kifejezések a következő két évben majd hozzásegítik a tanulókat a könnyebben való magyar tanuláshoz és megértéshez. A tanítási idő egy részét meglehet menteni a már előzőleg megszerzett magyar fogalmak birtokában.

Tavaly mind a hetedik, mind a nyolcadik osztály kizárólag a jelenlegi Magyarország tájegységeivel, a Nagyalfölddel, a Kisalfölddel, és Dunántúllal foglalkoztak, külön fejezetet szentelve a Tisza szabályozásának és annak következményeivel, Budapestnek és még néhány nagyobb magyar városnak és vidéknek. Éppen ezért az idei tananyag a trianoni határokon kívül eső területekkel foglalkozik, a Kárpátokkal, Erdéllyel, azok gazdasági és kulturális életével, néprajzával, szokásaikkal, stb. Jövőre ez az anyag is újrafeldolgozás alá kerül olyan formán hogy a hetedik és nyolcadik osztályok anyaga teljesen szétválik és a nyolcadik osztály folytat-

ja a hetedik osztály anyagát és így a két év anyaga öleli majd fel Magyarország földrajzát, míg a hatodik osztály megmarad a már ez évben is végzett fizikai földrajz mellett.

A felső osztályok tananyaga is tehát már többé-kevésbé úgy van összeállítva, hogy minél rendszeresebb és minél több anyaggal álljon a célbavett tankönyv összeállítására, hogy minél kevesebb módosításra legyen majd szükség annak idején.

Nagyvonalakban tehát ez az a tananyag és ez az a tanmenet, amit a torontói magyar iskolák követnek.

Nem akarok itt foglalkozni a nyolcadik osztályt befejező diákok további magyar oktatásának problémáival. Azt hiszem, az nem ennek az előadásnak képezi a tárgyát. Csupán befejezésül említtem meg, hogy a végzett diákjaink nagyrésze tovább fejleszti főleg a magyar-nyelv és irodalmi ismereteit a Helikon Társaság által fenntartott 9. és 10. osztályokban és a Jarvis Collegiate Instituteban pedig 11, 12 és 13. osztályokban az Ontáriói Oktatásügyi Minisztérium nemzetiségi programjának megfelelően elismert credit tanfolyamon keresztül magyar érettségit kapnak, amit az Amerikai Magyar Cserkészszövetség is elfogad.

ALSÓ FOKÚ OKTATÁS GONDJAI

Thurner Klára

Előadásomban a külföldi magyar iskolák aló fokú oktatásával (7-12) évesek foglalkozom. Először vizsgáljuk meg mit mondanak a pszichológusok ezekről a rejtelmes évekről. Szerintük a 6-8 életévek a felfedező évek, amikor új világ tárul ki a gyerek előtt. Új barátokat, új élményeket szerez, s ezáltal önállóbb lesz. Most már nem Mária kis testvére, Apuka, Anyuka kislánya, hanem önálló lény. A 6-8 éves még megbízik szüleiben, feljebbvalóiban. Sok mesélni valója van, szókincse e korban lényegesen kibővül. Később már mindennapivá válnak az események, vagy túl elfoglalt lesz, nincs kedve mesélni vagy beszélgetni. Sok gyerek azonnal bekapcsolódik az iskolába, akar tanulni és ezáltal öntudata és önbizalma erősödik. Másoknak nehezebb alkalmazkodni az új körülményekhez; a nagy világban nehezebb megtalálják meg helyüket. A 6-8 éves már nem csecsemő, de sokszor úgy viselkedik, könnyen felháborodik, könnyen megsértődik, könnyen kifárad. Testileg sokat fejlődik ebben a korban; különösen a nagy izmai (lába, keze, háta), ami sportüzésre készíti. A kis izmai (a kezekben és a szemekben), amelyek szükségesek az olvasáshoz és íráshoz, - lassabban fejlődnek, kivált a fiúknál. Persze mindegyik gyerek más-más. Az olvasás, írás, számtan elsajátítása nehézségeket okoz nemcsak önmagának, hanem szüleinek és tanárjainak is, és különlegesen sok türelmet követel mindenkitől. Ebben a korban tényleg csak rövid ideig tudnak odafigyelni, kb 20 perces egy fajta foglalkozás után szabályosan kikapcsolják a tanárukat, nem hallanak.

A 9-12 korosztályban egyre önállóbb lesz a gyerek. Szüleitől mindjobban függetleníti magát, sokszor szembeáll a fegyelemmel. Szeret csoportosulni sajátkorúakkal, klikk-jével lenni. Életszükségletévé válik, hogy megnyerje pajtásai tiszteletét és ragaszkodását. Ugyan-

olyan akar lenni, mint a többi. Ilyenkor mindenhol jobb minden, mint otthon, s mindenkinek megértőbbek a szülei, mint a sajátjai.

Ha ezekkel a tényekkel tisztában vagyunk, talán megértőbben tudunk irányítani és fegyelmezni. - Ezek után, hogy a helyzet praktikus oldalát is lássuk, megkérdeztem a clevelandi magyar-iskolai tanítókat, hogy szerintük mi a valóság. Tanárjaink kb a következőket hangsúlyozták, majdnem egyértelműleg:

1. A gyerek nem szeret magyarul beszélni.
2. Csak addig lehet a gyerek figyelmét megtartani, amíg tevékenykedik.
3. Imádja a különböző játékokat (keresztretjvények, szó-játékok, stb.)
4. Nem szereti a tollbamondást.
5. Ha van jó mesemondó, olvasott témáról szeret meséket hallgatni.
6. Kevés a két óra hetente.
7. Házifeladatnál mindenki más-más hibát követ el.

E vélemények majdnem kivétel nélkül negatívumot tartalmaznak. Hogyan lehetne pozitív eredményt elérni? - Talán a legfontosabb az, hogy a gyerek legyen büszke magyarságára, a magyar nyelvre. Ez szinte lehetetlen, amikor baráti köre nincs ugyanabban az osztályban. De ha a klikk-je mind magyar, több esély van rá, hogy magyarul fog beszélni, és esetleg akar is beszélni. Ha megmutatjuk neki, milyen praktikus ez a nyelv, mert különben nem tud magyar rokonaival odahaza beszélni, levelezni, vagy sok más gyerekkel a Jubileumi táboron társalogni, akik más országból jönnek, célszerűvé válik a magyar nyelv tanulása. Nagyon sok függ a szülőktől is, hogyan állnak a magyar nyelvvel, s magyar beszéddel odahaza. Ezzel a problémával a 7-12 években csak küzdeni tudunk. Majd s későbbi években fog csak megmutatkozni, hogy milyen sikeres volt a harcunk.

Hogy a gyerek figyelmét csak a tevékenység foglalja le, ezt ki kell használni. Szerepeljen a gyerek minél többet. Beszéljen ő. Bizzuk meg minél több feladattal (persze irányítva, adagolva). Adjunk neki szabad kezét 2-3 vers vagy mese választása között. Ha pedig szeretik a játékokat, - s valljuk be, ki nem - játsszunk minél többet, - tanuljunk és tanítsunk játszva, mi is jobban fogjuk élvezni. A cserkész technikának is ez az egyik alappillére.

Nem szeretik a tollbamondást... Azért, mert már első évtől kezdve mást sem kaptak. A jóból is megárt a sok. Használjunk különböző eszközöket, - ne essünk abba a tévhitbe, hogy ha már gyönyörűen betanult a gyerek egy verset, most ezentúl minden alkalomra bemagoltatunk vele egy versszakot. (Persze ez nekünk is egyszerűbb lenne.) Nagyon jól tesz a magolás, gyarapítja a szókincset, ez igaz, de ha ezáltal megutáltatjuk vele az irodalmat, eltévesztettük célunkat. Ez nem azt jelenti, hogy ne tanuljanak verseket, de variáljuk mással. Lehet pl népmeséket, mondákat mondatni. Akkor használja a kis eszét is, és mégis gyarapítja a szókincset. Legelőször talán vehetnénk egy mesét, amit angolul már ismer (Mici-Mackó mesék.)

Persze, hogy a heti két óra kevés. Ezért roppant szükséges, hogy a szülő otthon is foglalkozzék a gyerekével. Egyik tanárnőnk úgy oldja ezt meg, hogy a házfeladatot mindig kigépeleli, ezt beragasztják a gyerekek a füzetükbe, otthon pedig a szülő aláírja, hogy meghallgatta gyerekét olvasni, verselni.

Az a szép a tanításban, hogy sosem válik unalmassá, mert mindig változatos. Így a helyesírásban is más-más hibák fordulnak elő. Mivel úgyis mindegyik diák máskor érkezik meg, mindjárt egyenként átlehet nézni munkájukat megérkezésükkor, s személyesen megbeszélni a helyesbíteni valót.

Ezek volnának röviden hozzászólásaim. Gondolom, majd a vita során jobban meg lehet tárgyalni egy-egy pontot.

Most még szeretnék egy pár tanácsot hozzáfűzni az előzőekhez, amiket többnyire a cserkészetnek köszönhetek.

1. Teleki Pál mondása, a vezetés elősorban példa, nemcsak a cserkészvezetőknek szól, de minden vezetőnek. A gyerekek (sajnos) nem azt utánozzák, amit mondunk, hanem amit tesszünk. Ha hibát követünk el, ne legyünk túl büszkék bevallani azt. Ha ezt tesszük, a gyerekek még jobban megbecsülnek minket.

2. A tanár legyen következetes, akire számítani lehet mindig. Ebben a feldúlt világban a gyerek ösztönszerűen keresi a változatlant, amire támaszkodhat. Ha valamit megígérünk, legyen az jutalom, vagy büntetés, tartsuk be. Ne fenyegezzünk olyasmivel, amit nem szándékozunk végrehajtani. Persze a "büntett"-hez mérjük a büntetést (kisebb büntetést kisebb büntetért). Amikor csak lehet, jutalmazunk szóban, ajándékkal, stb. (Pl. aki legjobban igyekezett aznap, vagy legszebben beszélt magyarul, stb).

3. Próbáljuk a gyerek szemszögéből nézni a helyzetet. A mai világban már nem is lehet elvárni, hogy egy gyerek megindokolás nélkül teljesítse parancsainkat. De ha követelményeinket alá tudjuk támasztani, úgy érzik, hogy részben övéké volt a döntés, nekik is volt beleszólásuk. Fontosnak érzik magukat, hiszen tanáruk megbízott bennük, figyelembe vette az ő véleményüket. Adjunk minél több megbízatást, osszuk meg munkánkat. Persze ez nehezebb, mert nekünk kell előre megmondani, hogy mit csináljanak, majd a háttérből irányítani, s őket szerepelni engedni. Sokszor, azt hiszem, nem akarunk feladni birodalmunkból, pedig így fogjuk igazában megtartani azt.

4. Adjunk alkalmat mindenkinek saját tudása szerint érvényesülni. Mindenkinek más a tehetsége. Ha eltaláljuk, aranybányára akadtunk. Akkor könnyebben és gyakrabban tudunk dicsérni.

5. Adjunk alkalmat újra és újra a gyerekeknek, hogy hibáit helyrehozhassa. Mindannyian hibázunk, de a mások bugdácslását jobban észre vesszük, mint a magunkét. Ha már egy ügy - főleg fegyelmi - elintéződött, próbáljuk elfelejteni s lezártnak tekinteni. Avval, hogy mindenki előtt kihangsúlyozzuk, hogy a gyerek nem megbízható, mert pl. a múltkori ünnepélyre sem tanulta meg a versét, - nem sokra megyünk. Évvel nem lesz sem jobb magyar, sem jobb ember a gyerekből. S persze irtó kényes arra, hogy pajtásai mit is gondolnak róla.

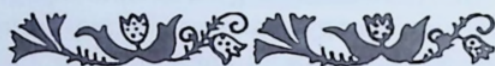
6. Induljunk ki mindig az ismertből az ismeretlenbe. Ezt már másformában úgymint említettem. (A mesével kapcsolatban). Ha ezt nem tesszük, könnyen elveszíthetjük a gyereket, főleg azt, akinek úgymint nehézsége van a magyar nyelvvel, fogalmakkal. Pl. Hasonlítsuk össze Észak-Amerikát Magyarország nagyságával... Ha azt mondjuk Mo. (Nagy) akkora, mint Ohio állam, mindjárt jobban megértik...)

7. Használjunk szemléltető eszközöket. A mai gyerek a TV-n nőtt fel, mindent látni akar. A cserkészetben most már hagyománnyá vált, hogy a Himnusz-t képekben írja le az őrsvezető. A képek mellé nem is kell sok magyarázat. De egy 8 éves egyébként nem nagyon érti a "bőséggel", vagy "védő kar"-t fogalmát. Aztán a philadelphiaiak tanmenete is javasolja a Dia-filmek használatát. Mindegyik korosztály számára fillérekért lehet ezeket odahaza beszerezni. Millió ilyen eszköz van, csak egy kicsit körül kell nézni. Ezáltal is változatosabbá válik tanítási módszerünk. Idővel ezt is a gyerekekre lehet bízni, hogy ők mesélnek, s nem a tanító.

8. Mi lelkesedjünk elsősorban. Lényegében akármit lehet akármelyik korosztállyal csinálni, ha mi is "benne vagyunk". Egyik német óránkon a Piroska és a farkas mesét olvastuk, s az óra végén maradt még pár perc. Mondtam nekik, hogy most egy másik mesét kezdek, és nekik kell kitalálni, melyik az. Elkezdtem a Hófehérkét. Mikor odaértem, hogy Hófehérke fekszik az ágyában és a törpék jönnek haza a bányából, 3-4 fiú felszólalt: Tudom, most jön a Hi, ho, hi, ho... Ekkor már tudták mindannyian, melyik mese, de a végéig kellett elmondani, mert nem akarták befejezetlenül hagyni. Sőt utána kérték, hogy meséljek még. Ezek a "gyerekek" 17-18 éves fiúk voltak. (Minden attól függ, hogyan tálaljuk a dolgokat a gyerekeknek.) Én a mai napig szívesen meghallgatom a Hófehérke mesét vagy megnézem a filmet, annak ellenére, hogy már jó egynehányszor láttam s olvastam. (Persze olykor-olykor autokról is beszéltünk.)

9. Végül is a pedagógia csak eszköz, s nem az a fontos, hogy a gyerek lélektanát reggeltől estig tanulmányozzuk. Lényeges, hogy szeretettel és önáldozattal foglalkozzunk a gyerekekkel, a többi aztán jön magától.

KÖZÉP FOKÚ OKTATÁSUNK

Bócsay Zoltán
előadás vázlata

NEHÉZSÉGEI ÉS ÖRÖMEI

Ami az embernek szívügye, arról nehezen tud elfogulatlanul beszélni; ennek ellenére megkísérlem a ténait a lehető legtárgyilagosan ismertetni. Lesznek olyanok, akik azzal fognak vádolni, hogy sötét szímben látom a világot, esetleg néhányan majd azt állítják, hogy túlságosan rózsás képet festettem. Pesszimizmus és optimizmus azonban elsősorban egyéni nézőpont kérdése.

Mit is nevezünk tulajdonképpen közép fokú oktatásnak? Középfokú oktatás középiskolai korú (tehát 14-18 év között lévő) magyar származású gyermekeknek a magyar történelemre, irodalomra és földrajzra magyar nyelven való oktatása az elérhető legmagasabb fokon. Ezen meghatározás alól nem tehetünk kivételt a néhány amerikai vagy kanadai főiskolántanított magyar kurzus esetében sem, hiszen bizonyos nivó elérése elsősorban nem a tanító, hanem a tanítvány alapfelkészültségétől és tehetségétől függ. A téma ismertetéséhez szükséges, hogy rövid összehasonlítást tegyünk az otthoni és az emigrációs középfokú magyar oktatás között.

Nivó: Az otthoni minden tekintetben megfelel az amerikai-kanadai színvonalnak, sőt bizonyos esetekben a főiskolai (junior college) szintet is eléri - főleg a második világháború előtti időkre volt érvényes ez a tétel. Az itteni emigrációs középfokú oktatás a nagyobb magyar emigrációs központokban - ahol többé-kevésbé állandó kellegű hétvégi iskola működik - (pl. New York, Torontó, Cleveland) talán eléri a junior high school (7-8. osztály) színvonalát. Kisebb helyeken sokszor csak történelemre és annak is jóformán meseszerű tanítására szorítkoznak.

Ismeret mennyiség: Földrajz: Otthon kb 100 óra (a leíró földrajz mellett a fizikai és gazdasági földrajz alapismereteit is magába foglalja), emigrációban majdnem semmi; földrajz eredményes tanításához igen sok segédeszköz használatára van szükség (diapozitívek,

színes filmek, korszerű térképek, stb.), ezek hiánya az oktatást eredménytelenné teszi. Történelem: Otthon kb 250 óra a középiskolák utolsó két osztályában (oknyomozó történelem), emigrációban annak ellenére, hogy a legnépszerűbb és a legkönnyebben oktatható tárgy, mindössze maximálisan 70 óra. Irodalom: otthon a legfontosabb tárgy, kb 400 óra (beletartozik az irodalomtörténet mellett a külön tanított retorika és poétika is), emigrációban megközelítőleg sem olyan népszerű vagy eredményes mint a történelem; átlagosan 40, maximálisan kb 70 óra. Az elhangzott rövid beszámolóban igyekeztem ismertetni középfokú oktatásunk jelenlegi helyzetét. Felvázoltam a tényeket, bemutattam hol állunk.

Most talán rátérhetünk arra, hogy miért is vagyunk ott, ahol vagyunk, miért nem értünk el többet, miért nem haladunk gyorsabban előre? Egyszóval ismertethetjük a fennálló nehézségeket:

1. Magyar tanításunk másodrendű fontosságú. Ez még nem is volna oly nagy baj, hiszen sem a tanítóknak, sem a tanítványoknak nem ez a főfoglalkozásuk. Szomorú azonban az, hogy sok szülő számára a középfokú magyar tanítás alig harmadrendű jelentőségű. A gyerek egyéb társadalmi aktivitása (zongoraóra, balett-tánc, vivőlecke vagy football-game) egyre jobban kitölti a serdülőkor idejét, ellentétben a kisebb (6-10 éves) gyerek idejével, akinek a világa még nem szélesedett ki, a heti egy-két óra esti iskola könnyen elfér benne.

2. A gyermekanyag évről-évre gyengébb lesz. Ennek oka a szülők nemtörődomségében, közönyösségében rejlik, ami miatt a magyar szókincs - a legfontosabb előfeltétel - és az érdeklődés egyre kisebb lesz.

3. Nincs elég motiválás. A tanulók nem látják értelmét, szükségét az extra munkának, fáradságnak - tehernek tekintik. Ha a Cserkész Szövetség nem írná elő a segédtszti képesítés egyik előfeltételeként a középiskolát, feleannyi tanulónk sem lenne.

4. Nincs elég idő egy-egy tantárgy kielégítő ismertetésére. Legalább 70-80 óra szükséges ahhoz, hogy egy tantárgyból annyit adjunk, hogy valami mag is maradjon belőle. Ez azt jelenti, hogy a három tantárgyra heti két órát véve alapul, legalább három év kell. Ez igen nagy idő a türelmetlen serdülő életében.

5. Nincsenek megfelelő tankönyvek. A tanulók átlagos életkora 15-17 év, szellemi képességük normális, magyar szókincsük viszont legjobb esetben is csak 12-13 éves nívót ér el. Minden rendelkezésre álló szakkönyvünk ennél sokkal magasabb színvonalú. Kénytelen vagyok 35-40 évvel ezelőtt kiadott III. gimnazista tankönyvekből tanítani. A háború után otthon kiadott tankönyvek nyilvánvaló okokból nem használhatók.

6. Nincsenek megfelelő tanárok. Több a lelkesedés, mint a szaktudás, szakképzettség. Az idősebbeknek több a szaktudásuk, de sokszor nehézségeik vannak a nyelvi közös nevezőt megtalálni, a fiatalabbaknak viszont sokszor a tárgyi tudás hiánya, vagy a magyar nyelv gyengébb ismerete a handicap-jük. Az aránylag kisszámú otthoni képesítésű fiatalabb szaktanárnak, akik csak néhány éve élnek nyugaton, pedig nehézséget okoz az itteni ifjúság szellemi és lelkipilágának a megértése.

7. Nem tudunk megfelelő - kompetitív - miliőt, környezetet biztosítani. A gyerek állandó összehasonlítást tesz - sokszor tudat alatt - az amerikai, kanadai iskolával, aminek eredményeként a mienket nem veszi elég komolyan, néha le is mosolyogja.

Az ismertetett problémák közül kettőnek az orvoslását igen fontosnak tartom.

1. Szülők lelkiismeretének felkeltése. - Legnagyobb veszély az anyagi jólét okozta közöny. Ahol szegényebbek, jobban egymásra vannak utalva, következésképpen intenzívebben él a magyar öntudat. Szomorú példa az 1956-os szabadságharcos magatartása, aki kész volt magyarságáért életét áldozni, ma nem képes ugyanazért áldozatos életet élni. Ebben nagyok vagyunk mi magyarok: csodálatos módon tudjuk vérünket ontani, inkább mint véreinket megtartani, akárcsak a mohácsi bűnös nemzedék. Teleki Pál akarta elcserkészesíteni a magyar társadalmat, mi -sokszor méltatlan utódai - akarjuk elmagyarosítani az emigrációs társadalmat. Talán utópiaként hangzik, de nem megoldhatatlan. Sok áldozatot követelő feladat, ami sikeresen csupán társadalmi úton, személyes kapcsolatok felhasználásával oldható meg.

2. Tankönyvek kiadása. - Történelem. - Csupán a már meglevő, kiadott könyvekben fellelhető adathalmaz összeállítására és egyszerű nyelven való átdolgozására lenne szükség, amely irodalmunk reprezentatív műveit megfelelő magyarázattal ellátvakivonatossan felöleli, beleértve a legújabb magyar irodalom (otthoni) termékeit is. (Emigrációs tünet: a magyar határ átlépésével magyar kulturális életünk is megáll - mintha csak lelépnénk egy haladó villamosról.) - Földrajz. - Nemcsak a jelenlegi Magyarország, hanem az egész Kárpátmedencét tárgyaló és ismertető tankönyv kiadására lenne szükség. Nehéz feladat, mert román, jugoszláv és csehszlovák területen használt tankönyvek átdolgozott felhasználásáról is lenne szó. Költséges feladat, mert csak a szép kiállítású, sok színes képet tartalmazó könyv használata hozná meg a kívánt eredményt.

Itt kell talán még megemlítenem, hogy a Cserkész Szövetség által két évvel ezelőtt felállított és a VK. táborok keretén belül működő Magyarságtudományi Tábor, amely elsősorban a szórványban élő magyar fiatalság továbbképzésére alakult, szintén jelentős módon hozzájárul az elhangzott és ismertetett nehézségek, problémák enyhítéséhez, megoldásához, Mert hála Istennek, nemcsak nehézségekkel van dolgunk, néha élvezhetjük fáradtságunk gyümölcseit is. S azt is elmondhatjuk, hogy éppen ezek az elért eredmények adják meg munkánk értelmét. Hadd soroljak fel közülük néhányat:

1. Régi és bölcs mondás, hogy jobb adni, mint kapni. Különösen pedagógusok esetében érvényes ez.

2. Az elért eredmény önbizalmat ad a gyerekeknek. Különösen tapasztalható ez az évvégi "érettségi" vizsga sikeres letétele után. Az itteni tanítási és vizsgaszokástól teljesen eltérő szigorú szóbeli vizsga, bármennyire is félelmetesen hangzik, bebizonyítható, hogy nem lehetetlen teljesítmény.

3. Magyar szókincs bővül, különösen, ha mind a három tantárgyat végighallgatják a gyerekek, mondjuk két-három éven keresztül, ez valóban sokat számít.

4. Osztálytársai, barátai előtt nő a gyerek tekintélye. Idegennyelvű iskola tagjának lenni valami misztikus, érdekeset jelent a többi gyerek számára.

5. Jobban megismeri szülei hazáját, sőt annak szellemét is, társadalmi berendezkedését is. Egyszóval közelebb kerül szüleihez, jobban megérti őket.

6. Szívesebben olvas magyar könyveket, megtanulja azokat is értékelni, amiket ezelőtt talán lenézett. Esetleg még élvezni is tudja a magyar nyelv szépségeit.

7. Megismer egy más, az általa eddig ismerttől teljesen eltérő tanítási módszert, amely szigorúbb, intenzívebb, nagyobb koncentrációt igényel.

8. Látóköre tágul, ismeretei bővülnek, kulturáltabb lesz, aminek felnőtt korában feltétlenül hasznát veszi.

9. A sikeres tanításnak talán legfontosabb eredménye a magyar öntudat magjának elvétele, meggyökeresítése. A jelenlevő lelkes fiatalok közül a legtöbb a cserkészlet mellett nagyrészt a magyar iskolának köszönheti, hogy most is büszkén vallja magát magyarnak.

Az elhangzottakban igyekeztem röviden felvázolni emigrációs középiskolai oktatásunk helyzetét, problémáit, nehézségeit, örömeit. Befejezésül hadd foglaljam össze röviden miért fontos, hogy a sok-sok akadály ellenére is a megkezdett munkát tovább folytassuk. Nem valószínű, hogy itt felnövő fiataljaink közül túl soknak nyílna lehetősége arra, hogy életét Magyarországon élje le. Nyugati államoknak lesznek remélhetőleg hasznos, megbecsült polgárai. Ezen felül azonban egy külön küldetést is rótt ki számukra a magyar sors. Ezeréves múltunk és az elnyomott vagy szétszórott maroknyi magyar nép ügyének kell hogy szószólói, "nagykövetei" legyenek a szabad világban. Ehhez alaposan fel kell készülni, mint minden más diplomatának; a faji öntudat és a tudás fegyverével. Ezt adja kezükbe a magyar középiskola.

ZASZLÓ

Csak bot és vászon,
De nem bot és vászon,
Hanem zászló.

Mindig beszél.
Mindig lobog.
Mindig lázas.
Mindig önkívületben van
Az utca fölött,
Föllengő magasan
Egész az égből
S hirdet valamit
Rajongva.
Ha már megszokták és rá se figyelnek,

Ha alszanak is,
Éjjel és nappal,
Úgyhogy egészen lesoványodott,
S áll, mint egy vézna apostoli szónok
A háztető ormán,
Egyedül,
Bírkózva a csönddel és a viharral,
Haszontalanul és egyre fönségesebben
Lobog,
Beszél.

Lelkem te is, te is —
Ne bot és vászon —
Légy zászló.

Kosztolányi Dezső

Helyreigazítás: A "Külföldi Magyar Iskolák Értesítője" második számában (V.L. 31. szám 17-18 oldal) Dr. Koncz Lajos (akit tévedésből tüntettünk fel mint a bostoni Magyar Iskola igazgatóját) értékes cikkének közlésébe sajnálatos, értelemzavaró tévedések csúsztak. E hibákért a Rovatvezető ezúton kér szíves elnézést.

Elemi és középfokú magyar oktatás külföldön 1974-ben

Az alábbiakban összegezett adatokat a Magyar Cserkész Szövetség 3. Tanügyi Konferenciájának céljaira rögzítettük. A felmérés minden bizonnyal hiányos. Egyrészt nem mindenkit sikerült elérni. Másrészt néhány esetben az adatokat közvetítők útján kaptuk.

A fentiekből kitűnik, hogy összeállításunk ideiglenes jellegű és tudományos módszerek alkalmazása nélkül készült. Munkánk azt a célt szolgálta, hogy bemutatkozzunk egymásnak. Hol vagyunk, kik vagyunk, milyen iskoláink vannak? Hálásak leszünk, ha bárki a felsoroltak tekintetében pontosabb adatokat szolgáltat. Vágyunk a jelenlegi összegezés mielőbbi tökéletesítése. Különösképpen kérjük a fel nem sorolt iskolák adatait, ha ilyenek vannak.

	Eu.	Au.	Dél-A.	USA	Ka.	Össz.
Röm. kat. =	—	2	2	4	8	16
Ref. =	—	1	1	5	5	12
Egyesület =	—	2	—	7	3	12
Cserkész. =	14	18	6	12	2	42
Össz. =	14	13	9	28	18	82

Amint a statisztikából kiderül, az iskolákat főként a cserkészlet és az egyházak tartják fenn, de több magyar egyesület is megértette az idők szavát.

Számszerint: Rk. Egyház	= 16
Számszerint: Ref. Egyház	= 12 ~
Számszerint: Egyesületek	= 12
Számszerint: Cserkészlet	= 42 isk. tart. fenn

A cserkészlet az összes iskolák több mint felét gondozza. Ezen túlmenően, a nem-cserkész iskolákból is további hatot a szerkészlettszi kar irányít. Végül, számos nem-cserkész iskolában is tanítanak cserkészvezetők, mert cserkész csak az lehet, aki magyar iskolába is jár.

A jelenleg ismert 82 magyar iskola 184 elemi osztályában, 23 középiskolai tagozatában, 145 képzett, 129 nem képzett tanító vezetésével 3366 gyermek részesül valamilyen formájú magyar oktatásban. Ehhez hozzá kell adjuk a Burg Kastl-i kitűnő magyar gimnázium kb. 350 növendékét, s így közel 4000 magyar gyermek magyar oktatásáról számolhatunk be. Ezt örömmel tesszük, mert ez a szám a két év előttihez kétszerese. Vágyalmunk, hogy ez a növekedés mindaddig tartson, amíg valamennyi külföldi magyar gyermek, szülei nyelvén oktatásban nem részesülhet.

A magyar tanulás lehetőségeit 5 csoportba sorolhatjuk:

1. Teljes magyar gimnázium Burg Kastl, NSZK
2. Mindennapos magyar oktatás (két helyen)
3. „Hétvégi” magyar iskola (76 helyen)
4. „Nyári iskolák” 6. (5 USA, 1 Ausztrália)
5. Különleges magyar tanítás.

MINDENNAPOS MAGYAR OKTATÁS című szó alatt két iskola sorolható fel. Ezekben fakultatív alapon tanulhat az érdeklődő gyermek minden nap magyarul. Mindkét ilyen lehetőség az USA-ban van. New Brunswick és Passaic magyar plébániáinak más-különb en angol nyelvű, amerikai rendszerű általános elemi iskolájának keretében. Új idők új eredménye és büszkeségünk ez a két iskola.

HÉTVÉGI MAGYAR ISKOLÁK elnevezés alatt a hétvégen vagy hétközben adódó magyar tanulási alkalmakat soroltuk fel, gondolván, hogy ez a gyűjtőnév ma már általánosan elfogadott a külföldi magyar életben. Ilyen „hétvégi” magyar oktatás 21 US, 18 kanadai, 12 ausztráliai, 14 európai és 9 délamerikai iskolánkban folyik.

Figyelemre méltó tény, hogy két év előtt az USA-ban csupán 14 ilyen iskola volt. Öröm, hogy ezek mindegyike máig is működik. Egy sem szűnt meg közülük. Még jelentősebb tény, hogy Ausztráliában két év előtt csupán 3. Európában pedig csak egy hétvégi iskola működött, tudomásunk szerint. A közelmúltban az egész világon összesen több, mint 30 iskola nyílt a kis magyarok oktatására.

A NYÁRI ISKOLÁK intézménye már régen ismeretes a külföldi magyar életben. A két világháború előtt és között az akkor még jórészt csak magyarul „szolgáló” egyházak majdnem mindegyike tartott fenn nyári iskolát. Ezek néha olyan tömegű gyermeket fogadtak be, hogy Magyarországról hozattak tanítókat a nyárra. Legtöbbször maguk az áldozatos lelkészek is közreműködtek. Ezeknek az iskoláknak ugyanis nem csupán a tanítás volt egyetlen célja. Legalább olyan mértékben játszott szerepet a gyerekekről való gondoskodás is. (Ne legyenek otthon egyedül, felügyelet nélkül a nyári iskolai szünetben.)

Ezt a jószándékkal rendezett iskolázást először a II. világháborús politikai helyzet (hadüzenet) befolyásolta, majd a II. világháború után az érdeklődés hiánya szüntette meg látszólag.

A nyári iskolák intézménye azonban mégsem szűnt meg, csupán átváltozott. Most már nem az egyházak „picnic grundjain”, „basementjében”, hanem arra létesített, épített parkokban, intézményekben, szak-

képzett tanerőkkel, szakoktatókkal rendeznek egyre több ilyen nyári tanfolyamot az arra hivatottak.

KÜLÖNLEGES ISKOLÁK címén a piarista atyák buffaloi „tehetségesek iskoláját” említjük először. Ők különleges, szinte egyéni tanmenettel készítik elő a tehetséges gyerekeket egyetemi oktatásra. (Gyakori eset, hogy 15—16 éves diákjaik kerülnek be a legjobb egyetemekre — Harvard, Yale —, s mi több, ösztöndíjjal.) Az iskola azon diákjai, akik magyart óhajtanak tanulni, nem osztályok keretében, de egyénileg, felkészültségükhöz mértén kapnak magyar oktatást.

Különleges iskola az USA hadsereg nyelviskolája is, ahol több más nyelv mellett, magyart is oktatnak. A hallgatók általában nem magyar származásúak. Am, ha valakit a véletlen összehoz velük, észreveheti, hogy a legkifogástalanabb, akadémiai szintű magyar nyelvet beszél.

KÖZÉPFOKÚ oktatás címszó alatt 23 osztályt soroltunk fel. Vessünk erre a témára is néhány pillanást. 15—20 évvel ezelőtt boldogok voltunk, ha az elemi oktatást biztosíthattuk. Később a külföldön felnevelő cserkészvezetők számára mind sürgetőbb igényként jelentkezett a kiegészítő magyar érettségi letétele. Ezért indítottuk el és máig is szinte egyedül a cserkészlet tartja fenn a középiskolai tanfolyamokat. (A középiskolai oktatás hallgatói és tanítói 90 százalékban cserkészek.)

TANKÖNYVEINK tekintetében is komoly fejlődést tapasztalhattunk az elmúlt két év során. Az akkori vizsgálódás során, a legkülönbözőbb tankönyvekkel találkoztunk. Használhatatlan volt az úgynevezett „Verhovay ABC”, az Amerikai Magyar Református Egyesület által kiadott Nánásy-féle tankönyv sorozat, a két világháború között Amerika számára kiadott irredenta olvasókönyv (Amerikai fiú Magyarországon). Voltak iskolák, amelyekben az 1926-os tanterv könyveiből tanítottak.

Ezt a sokszor zavaró megosztottságot kívánta áthidalni a cserkész iskolák tanmenete. Egyidejűleg gondolni kellett arra is, hogy a külföldi magyar gyermek színes, modernül szerkesztett könyvekből tanul az iskolában minden nap. Ugyanilyen többszín nyomású, a mai gyermek igényeinek megfelelő, modern könyvet kell adjunk a kezébe a hétvégi magyar iskolában is. Véletlenül se támadjon az az érzése, sokszorosított, vagy régimódi könyvből tanulva, hogy a magyar kevesebb.

Ugyancsak komoly igényként merült fel a hétvégi iskoláink tankönyvei tekintetében, hogy azok segítségével ne csak pedagógusok, hanem képesítés nélküli tanítók, sőt iskola híján a szörványban élő szülők is taníthassák a gyermekeket.

Ezt az igényt is szolgálni óhajtja a cserkész tanmenet, s annak alap-könyvei: a „Hazánk” és „Virágoskert”, valamint a most kezdődő sorozat: a „Kis magyarok könyvei”.

Miután a cserkész iskolák számára kötelezően előírt tankönyv a Hazánk, a Virágoskert és a Kis magyarok könyvei, a jelenlegi kép teljesen eltér a két év előtől. Az iskolák túlnyomó többsége az említett könyveket használja elemi fokon, míg középfokú oktatásunkban Tóth Veremund irodalma és történelme, valamint Ispay Ferenc földrajza az általánosan használt tankönyvek.

Megoldatlan problémánk ma még tankönyvek tekintetében a különböző nyelvterületek egymástól nagyon eltérő „betűzési” problémája. Szükségesnek tűnik — különösen az ABC-nél —, az egyes nyelvterületeken különleges betétlapok beiktatása. Csak egy példát említve: a magyar „j” franciában „zs”, angolban „dzs”, viszont a spanyolban „h”-vá válik.

TANÍTÓK, TANERŐK is sokrétű problémaként jelentkeztek. Jelenleg négy csoportra oszthatók. Van nek otthoni pedagógusok: külföldön végzetek; mind két helyen képesítettek: végül diploma nélküliek. — Szükséges lenne felmérni, mennyien tanítanak csak otthoni vagy csak külföldi vagy mindkét diploma birtokában iskoláinkban, vagy hogy hány képesített óvónőnk van?

Mindenesetre azzal tisztában vagyunk, hogy a hétvégi iskolákban a tanítók fele nem pedagógus. Reméljük, ez a helyzet javulni fog, noha vannak nem pedagógusok, akik Isten áldotta tehetséggel kitűnően tanítanak, s akiket semmiképpen sem szeretnénk elveszíteni.

TANÍTÓKÉPZÉSÜNK sem elhanyagolandó probléma. Elsősorban tanítói továbbképzésre kell itt gondoljunk. A pedagógus adva van, az ő ismereteit kell bővíteni. A külföldön tanultakat a magyar jellegű oktatás különleges problémáival kell megismertetni. Az otthon végzettekkel — ha még itt nem tanítottak —, a külföldi magyar gyermek lelkivilágát kell megértetni. Fontos, hogy betekintést nyerjenek a nyugati pedagógusképzés olyan anyagába, amivel otthon a dolgok természeténél fogva nem ismerkedhettek meg. Különösen döntő ez akkor, ha az iskoláinkban tanító pedagógus külföldi életében nem a tanári pályán helyezkedett el, s élő kapcsolata a gyerekekkel és az iskolával, egyoldalúan csak a magyar iskolában van.

Nagyban segítené pedagógusaink továbbképzését úgynevezett „Pedagógiai szeminárium”-ok tartása, különböző fokon tanító, oktató, nevelők számára, speciális problémáikhoz.

Ugyanezt a célt szolgálja a Magyar Cserkész Szövetség által kiadott Tanítók Lapja is. Ennek ha-

sábjaian a gyakorló pedagógusok beszámolhatnak eredménytelenségeikről, sikereikről, tapasztalataikról mások okulására is.

Kérjük ezért a magyar iskolák és tanítók címét, hogy a Tanítók Lapját számukra is megindíthassuk.

A TANÍTÁSI IDŐ átlagban heti két óra. Ezt mindenképpen fokozni kell. Szembetűnő a mindennapos magyar oktatás előnye azoknak a gyerekeknek magyar tudásában, akik ennek szerencsés élvezői.

Az ANGOL NYELVŰ MAGYAR OKTATÁS is külön fejezetet érdemel egykövetkező felmérésben. Bár határozott törekvésünk az, hogy a gyermekeket csak magyar nyelven oktassuk, azért az angol nyelvű oktatásnak is komoly jelentősége van, különösen a nem-magyar házastársak esetében. Máris több ilyen osztályról tudunk a különböző magyar iskolákban.

A statisztikai adatokat dr. Forgáchné (Európa, Lindquistné Demkó Andrea (Dél-Amerika) és Rauch

Károly (Ausztrália) szolgáltatták. Nekik ezúton mondok hálás köszönetet értékes segítségükért.

A statisztikán és a már is kecsegtető eredményeken túl, legnagyobb örömünk és büszkeségünk az, az elmúlt 30 évben külföldön született és nevelkedett fiatal pedagógus gárda, akik immár nemcsak cserkészparancsnokok, de a magyar iskolák tanítói, sőt tanfelügyelői is. Ez bizonyítja, hogy eddigi munkánk nem hiábavaló. Nem lettünk itteni életünkben sem lelki szegények. A külföldi magyarság soraiából nőttek ki ők új hajtásként. Abból a külföldi magyarságból, mely minden belső nehézsége ellenére is képes saját anyagi és szellemi erejéről a szükséges tankönyveket előteremteni. Tudja ugyanis, hogy szegény lenne, ha gyermekei tanításáról nem maga gondoskodnék, ha a gazdag nyugaton a szegény magyar dolgozók pénzéből várná a tankönyveket.

Bodnár Gábor

HÉTVEGI MAGYAR ISKOLÁK KANADÁBAN

Város	Fenntartó	tanuló száma	osztályok elemi közép	tanítók képzett nem	tanítási óra (aeti)	Használatos könyvek
Calgary	Rk. Egyház	50	7 —	3 4	2	
Calgary	Ref. Egyház	30	4 —	1 4	2	Betüország Virágoskert
Calgary	Széchenyi Társ.	14	közép	1 —	2	
Edmonton +	Rk. Egyház	30				
Hamilton	Rk. Egyház	90	2 — óvoda	4 2	2	Virágoskert
Hamilton	Cserkészsz.	35	3 —	2 1	1	Virágoskert Hazánk
London Ont.	Rk. Egyház					
Montreal	Rk. Egyház	135	8 —	— 12	4	Virágoskert Hazánk
Montreal	Ref. Egyház	62	4 —	2 2	3	Betüország
Toronto	Rk. Egyház	230	8 —	6 5	3	Kis m. könyvei
Toronto	Ref. Egyház	30	2 —	1 1	3	— " —
Toronto	Ev.-Ref. Egyh.	20	2 —	1 1	3	— " —
Toronto	Helikon	30	közép	2 —	2	
Vancouver	Rk. Egyház	45	4 —	2 2	1½	Virágoskert Hazánk
Oshawa	Cserkészsz.	20	2 —		2	— " —
Winnipeg	Rk. Egyház	60	4 —	2 5	3	— " —
Winnipeg	Ref. Egyház	23	2 —	2 —	2	Kis m. könyvei
St. Katherines	Magyar Club	44	2 —	2 —	2	Virágoskert

MAGYAR ISKOLÁK AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Város	Fenntartó	tanulók száma	osztályok elemi közép	tanítók képzett nem	tanítási óra (hetil)	Használatos könyvek
MINDENNAPOS ISKOLÁK:						
New Brunswick	Rk. Egyház	143	2 —	2 —	5	Hazánk Virágoskert
Passaic, N. J.	Rk. Egyház	56	4 —	2 2	5	Hazánk Virágoskert
HÉTVÉGI ISKOLÁK:						
Buffalo, N. Y.	Cserkészzet	45	3 1	3 3	2	Kis m. könyvei
Barberton, Ohio	Rk. Egyház	30	1 —	1 —	1	Hazánk
Boston, Mass. +	Magyar Társ.	35	3 —	3 3	1	
Cleveland Ny. +	Tankönyv Biz.	120	8 —	3 13	2	Betüország Hazánk Kincsesláda
Cleveland K. Chicago, Ill.	Szülők Cserkészzet	58	4 — a l a k u l ó b a n	2 2	2	Hazánk Virágoskert
Chicago, Ill.	Rk. Egyház	20				
Los Angeles	Rk. Egyház	35	2 —	2 —	3	Kis m. könyvei Hazánk
Hollywood	Cserkészzet	21	1 —	1 —	1	Kis m. könyvei Hazánk
New Brunswick	Cserkészzet	72	6 —	5 1	4	Virágoskert Hazánk
New Brunswick	Egyházak Öregdiákok	45	3 — (angol)	5 1	4	Tarka lepke Tanuljunk magyarul
New York	Iskola Alap.	81	5 1	3 4	3	
New York	Cserkészzet	12	középfokú oktatás		2	Tóth: Irod. Tört. Ispay: Földrajz Tarka lepke Tanuljunk magyarul
Manville, N. J.	Ref. Egyház	12	1 —	1 —	3	Kis m. könyvei Hazánk
Philadelphia	Cserkészzet	37	4 —	2 2	1	Betüország Kis m. könyvei Hazánk
Perth Amboy	Ref. Egyház	6	1 —	— 1	1	
Pittsburgh	Cserkészzet	40	2 1	2 2	1	Kis m. könyvei Hazánk
San Francisco	Cserkészzet	30	2 1	2 —	1	Virágoskert Hazánk
S. Norwalk, Conn.	Ref. Egyház	35	5 —	2 3	2	
Woobridge, N. J.	Magyar Club	14	1 —	1 —	2	
Washington D. C.	Szab. H. Szöv.	40	2 —	2 —	2	
Yonkers, N. J.	Cserkészzet	38	2 —	2 —	2	Kis m. könyvei Hazánk
NYARI ISKOLÁK:						
Sik S. Cs. Park	Cserkészzet	22 (1973)	3 közép	2 1	36	Tóth: Irod. Tört. Ispay: Földrajz
Fillmore, N. Y.	Cserkészzet	48 (1973)	3 — magyar nyelvű elemi oktatás	6 —	30	Kis m. könyvei Hazánk
Fillmore, N. Y.	Cserkészzet	25	2 — angol nyelvű magyar oktatás	6 —	30	White Stag A mi családunk
Los Angeles/Ont.	Ref. Egyház	40	1 —	3 2	30	Kincsesláda Nánásy-féle könyv
Ligonier, Pa.	Ref. Egyház	52 (1973)	2 —	— 6	30	Nánásy-féle könyv

A +-tel jelletteket cs. vezetők irányítják.

MAGYAR ISKOLÁK EURÓPÁBAN

Város	Fenntartó	tanulók száma	osztályok elemi közép	tanítók képzett nem	tanítási óra (heti)	Használatos könyvek
Burg Kastl Brüsszel	Cserkészzet	30	t e l j e s m a g y a r g i m n á z i u m			Virágoskert Hazánk
Frankfurt	Cserkészzet	17		2	1	— " —
Graz	Cserkészzet	12		2	1½	— " —
Köln	Cserkészzet	40		3	1	— " —
Párizs	Cserkészzet	45		3	1	— " —
Stuttgart	Cserkészzet	40		2	1	— " —
Zürich	Cserkészzet	25		3	1	— " —
Bécs	Cserkészzet	91				
Linz	Cserkészzet	16				
Göteborg	Cserkészzet	12				
Heidelberg	Cserkészzet	14				
München	Cserkészzet	66				
Ravensburg	Cserkészzet	9				
Stockholm	Cserkészzet	72				

A helyi adottságok figyelembe-
vételével az itt felsorolt városok
cserkész csapatai a cserkészmun-
ka keretében gondoskodnak rend-
szeres magyar oktatásról.

HÉTVÉGI MAGYAR ISKOLÁK AUSZTRÁLIÁBAN

Város	Fenntartó	tanulók száma	osztályok elemi közép	tanítók képzett nem	tanítási óra (heti)	Használatos könyvek
Adelaide	Cserkészzet	24	4 —	1 3	2	Virágoskert Hazánk
Geelong	Cserkészzet	12	2 —	1 2	2	Virágoskert Hazánk
Geelong	Szt. László Egyh.	40	4 —	1 2	2	
Melbourne	Cserkészzet	82	4 1	1 5	2	Virágoskert Hazánk
Melbourne	Cserkészzet	17	közép	3 —	2	Tóth: Irod. Tört. Ispay: Földrajz
Melbourne	Regnum Mar.	36	4 1	3 3	2	
Melbourne	Ref. Egyház	20			2	
Perth	Cserkészzet	16	2 —	1 1	2	Virágoskert Hazánk
Sydney	Regnum Mar.	84	4 —	3 4	2	
Sydney	Cserkészzet	76	4 1	2 4	2	Virágoskert Hazánk
Sydney	Cserkészzet	17	közép	3 —	2	Tóth: Irod. Tört. Ispay: Földrajz
Brishane	Női Kör	16	2 —	1 2	1	
Melbourne	Cserkészzet	Iskolatábar	1	3 —	30	Tóth: Irod. Tört. Ispay: Földrajz

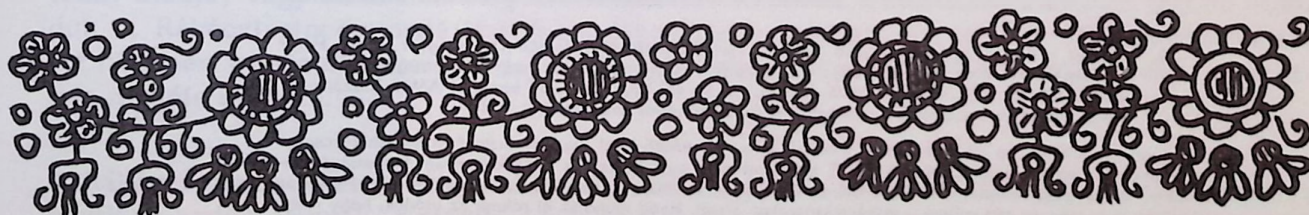
HÉTVÉGI MAGYAR ISKOLÁK DÉLAMERIKÁBAN

Város	Fenntartó	tanulók száma	osztályok elemi közép		tanítók képzett nem	tanítási óra (facti)	Használatos könyvek
Sao Paulo	Kat. cserk. csap.	44	2	2	4	2	2
Sao Paulo	Ev. cserkészek	45	3	3	1	5	2
Rio de Janeiro	Cserkészzet	22	2	—	2	—	1
Buenos Aires +	Szt. László Koll.	60	2	1	2	3	2
Buenos Aires +	Zrinyi Kör	48	4	1	3	6	4
Buenos Aires	Cserkészzet	16	1	—	1	—	1
Buenos Aires	I. B. M. V.	12	óvoda		1	2	3
Caracas	Cserkészzet		a l a k u l ó h a n				
Montevideo	Ref. Egyház	40					

KÜLFÖLDÖN KIADOTT TANKÖNYVEK. TANKÖNYV PÓTLÓK

Cím	Szerző	Kiadó
ABC Tankönyv	Pohárnok Jenő	Magyar Karitás, München
Szülői segédkönyv az ABC oktatáshoz	Pohárnok Jenő	Magyar Karitás, München
A Mi Könyvünk	Szerkesztő Bizottság	Magyar Cserkész Szövetség
Séta betűországban	Pohárnok Jenő	Kossuth Kiadó, Cleveland
Szép magyar világ	Pohárnok Jenő	Kossuth Kiadó, Cleveland
Magyar történelem	Miskolc, Gallus dr.	Kossuth Kiadó, Cleveland
Magyar föld- és néprajz	Ispay Ferenc	Kossuth Kiadó, Cleveland
Magyar nyelvtan	Alszege — Sik	Kossuth Kiadó, Cleveland
Irodalomtörténet	Tóth Veremund	Kossuth Kiadó, Cleveland
Magyar ABC	Kostya Sándor	Duna Kiadó
Magyar múltunk	Dr. Girsik Géza	Szerző
Vázlatos magyar történelem	Tóth Veremund	Magyar Cserkész Szövetség
Kincsesláda	Magyar József	Szerző
Irka-firka	Ludányiné Nádas P.	Szerző
Munkafüzet	Gócs — Szakács	Szerzők
Magyar ABC 1. füzet		Hung. School Found.
A mi családunk		Szépműves Céh
Ünnepnapok	Duna — Szentgyedi	Szépműves Céh
Virágoskert	Horváth — Kassai	Iskolabizottság, München
Hazánk	Horváth F.	Iskolabizottság, München
Kis magyarok könyvei	Szerk. Biz.	Toronto-i Iskolaszék

A lista minden bizonnyal hiányos. Kérjük az itt fel nem sorolt könyvek adatainak beküldését.

KÜLFÖLDÖN MEGJELENT IFJÚSÁGI KÖNYVEK a Magyar Cserkész Szövetség kiadásában

1. Mi Könyvünk. Bodnár-Jámbor	1950	10. Napfényes életfilozófia. Perlaky	1952
2. Cserkészkönyv I. Bodnár-Ádám-Némethy-Beke-Mauksch	1969	11. Magyar mese- és mondavilág. Benedek	1953
3. Cserkészkönyv II. Bodnár-Kövári-Pap-Tóth-Adam	1970	12. Tiszta férfiúság. Tóth T.	1953
4. Cserkészkönyv III. Bodnár-Ádám-Kövár-Némethy-Pap-Tóth-Kristó N.	1977	13. Crushing of Hungarian Scouting 1945—48 Sztáray Z.	
5. Leánycserekészek Könyve I. Bodnár-Kristó-Tirczka	1961	14. Lurkó. Koszter atya	1960
6. Vázlatos magyar történelem Tóth Veremund	1971	15. Játékos és tábortüzi könyv	1969
7. Személyvények a magyar irodalomból		16. Madárka — 102 népdal. Kerényi	1951
8. Fiúk és lányok megértése. C. Moser	1972	17. 101 magyar népdal. Bárdos	1951
9. Pali fel a fejfel. Zoltav	1952	18. 100 népi játékdal. Kerényi	1953
		19. Népdalok (12). Zadubán	1966
		20. Népi tánc. Zadubán	1966
		21. Furulyaszó (Regös szoprán és alt). Fischer	1965

MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG

HUNGARIAN SCOUTS ASSOCIATION • ASSOCIATION DE SCOUTS HUNGAROS • UNGARISCHER PFADFINDERBUND

P. O. Box 68, Garfield, New Jersey 07026

(201) 772-8810

Kedves Barátom!

Örömmel értesítelek, hogy a Magyar Cserkész Szövetség Végrehajtó Bizottsága hozzájárult egy Biztosítási Osztály felállításához, mely az Amerikai Magyar Református Egyesület (AMRE) cserkészosztálya lesz. Ennek az osztálynak vezetésével az AMRE és a M. Cs. Sz. engem bízott meg. Mellékelek egy rövid tájékoztatót mely az AMRE munkáját és célját ismerteti.

Az amerikai Institute of Life Insurance hivatalos adatai szerint* az itt élő családok 86%-a választja az életbiztosítás valamely formáját, hogy magát anyagi katasztrófától megóvják. Gyerekes családoknál, hol mindkét szülő él, ez az arányszám 92%-ra, és ahol csak az apa él és gyerekek vannak, 96%-ra ugrik. Bankból soha sem vehetünk ki sokkal többet, mint amennyit betettünk, míg a biztosítási kötvény az első naptól kezdve az egész összeg kifizetését garantálja, függetlenül attól, hogy mennyit fizettünk be. Ezen túlmenően, a befizetett összeg a kötvény megérésekor, ha közben nem volt rá szükség, teljes egészében megérül, sőt életbiztosítási kötvényekre bizonyos idő múlva kölcsönt is lehet felvenni.

Az egész észak-amerikai kontinensen az AMRE az egyedüli sokmillió dollár tőkével rendelkező vállalat mely hatalmas anyagi erejét magyar célokra fordítja. Magyar vállalatok alapításához vagy kiépítéséhez, magyar templomok és egyéb kultúrközpontok építéséhez vagy megszervezéséhez igen kedvezményes kölcsönökkel járul hozzá. Két szép cserkészházunk: Garfielden és New Brunswickon AMRE kölcsönrel lett az, ami. Ez a nagy intézmény kizárólag észak-Amerika magyar közönségéből meríti erejét és kizárólag azt szolgálja akár vállalati, akár jótékonyági alapon.

Amerikaszerte minden biztosító vállalat ugyanazon statisztikai adatok, úgynevezett „Actuarial Mortality Tables” alapján működik. A sok ezer féle változatnak mind ugyanazok az adatok szolgálnak alapul, tehát ha sok a megkötés, a „deductible” úgy kevés biztosítást vettünk: ez olcsóbb. Minél több minden ellen biztosítjuk be magunkat, a kötvény ára pontosan annyival magasabb. Az AMRE tehát minden más vállalattal versenyképes. Az amerikai vagy kanadai biztosító intézményektől nehezen lehetne elvárni, hogy tőkéjüket magyar célok támogatására fordítsák.

A széleskörű és áldásos magyarságszolgálat mellett, melyet az AMRE kifejt, cserkészmunkánkat a jövőben a következő módon kívánja még külön támogatni:

1. Minden, Osztályunk által megkötött biztosítás után a járulék, „Commission” a Cserkészet illeti. Osztályunkhoz befizetett és az AMRE-hez továbbított havi tagdíjak után a Cserkészet szintén megkapja az adminisztrációért megszabott díjazást.
2. Az AMRE a cserkészmunkához, különösen a vezetőképzéshez külön adománnyal évenként hozzájárul.
3. Ifjúság nélkül nincs magyar jövő. Magyar cserkészet nélkül külföldön nincs magyar ifjúság. Hogy új csapatokat alapíthassunk, hogy több vezető tudjunk kiképezni, hogy több magyar iskola és az iskolákban több magyar tanító legyen, az anyagi hozzájáruláson kívül az AMRE hozzájárulásával Osztályunk széleskörű népszerűsítő és információs programokat indít.

Igen szeretnénk, ha alkalmat adnánk nekünk, hogy az AMRE által nyújtott biztosítási és takarékosági programokat megbeszéljük. Esetleges AMRE tagságod nem csak Magad és családod anyagi biztonságát garantálja, de magyar templomokat épít, magyar könyvek és újságok megjelenését teszi lehetővé, magyar iskolákat nyit meg és tart nyitva, cserkészcsapatokat alapít. Hadd mondják el rólunk az utódok, hogy megtettük kötelességünket; fenntartottuk szétszórta nemzetünket, gyermekeinkből pedig magunkhoz mőlő utódokat állítottunk: itt, Amerikában is felneveltük az emberebb embert és magyarabb magyart!

A személyes találkozásig cserkészszereettel kívánunk

Jó munkát!

Sándor István cst.
a Biztosítási Osztály vezetője.

FÖLDÉDESANYUNK

a magyar cserkészszövetség "vezetők lapja"
regös és néprajzi rovata

III. évf. 3. sz.

Cseh Tibor:

RÁKÓCZI PINCEJE

Rákócziról aránylag kevés mondát őriz népünk. Nem úgy, mint Kossuthról, vagy méginkább Petőfiről, akit még halála után 50 évvel is látni véltek s ezek a látomások mesékké, mondákká szövődve bejárták az ország minden táját. Bár a "nagyságos fejedelem" daliás alakja beleégett a magyarság lelkébe, talán a tiszteletadás is fogta az emberek száját, hogy nevét este a fonókban, vagy kukorica-fosztáskor túlgyakran emlegessék. Hiszen tudat alatt Rákóczi a magyar király álomképével azonosult. De helyette a történelem csak pángermán Lipótkat, meg Aradon magyar tábornokokat akasztó Franz Joseph-eket juttatott a Habsburgok képében, akik hol az abszolutizmus, hol az ellenreformáció ürügye alatt irtották a magyar fajta színe-javát. S lám, mégis hogy énekel róluk a mi népünk?

"Áldd meg, Isten, császár fennségét...", vagy az első világháború bakanótái Ferenc Jóska apánkról. Vajon melyik nép fizet még ilyen valutával a börtönökért, a gályákért, az akasztófákért?

Az ecsedi láp környéke, hajdan járhatatlan mocsárvilága évszázadokon át tanyája volt bujdosóknak, szegénylegényeknek. Ez a táj adta Rákóczi leghübb harcosait, itt gyülekeztek az első hírvó szóra s itt van nem messze a szomorú emlékü nagymajtényi sík is, ahol letörött a zászló s ki tudja, mikor, ki emeli fel újra? Itt, a szatmári falvakban a mai napig számos anekdótában, mesében, mondában fennmaradt Rákóczi emléke. Ezek közül talán a legbájosabb történet Rákóczi pincéjének a mondája. A mondában szinte nyomon követhetjük a folyamatot, ahogy a nép forrón szeretett vezérét beépítette a népmesék világába. Hiszen az elátkozott leány alakja, vagy az árulás megváltásának három próbája számtalan népmesénkben előfordul. A Rákóczi pince mondáját először Jakab János jegyezte fel 1895-ben. Az alábbi változatot 1961-ben írta le Silimon-Várday Zoltán gimnáziumi tanár a 87 éves Veres Pál, gencsi lakos meséje nyomán.

A Rákóczi-pince sötét és nagyon hosszú, sok elágazása van. Három bejárata ismeretes: az egyik az erdői várnál, a másik Lyukashalom mellett a kápolnánál s a harmadik a nagykarolyi kastélyban van. Senki nem mer bemenni, mert nem tudják, mi van benne. A pince

tiszta téglából épült, fundamentuma tíz méter mélyen van. A pince mélyén el van falazva az alagút, amelyik a nagykárolyi kastélyt az erdői várral összeköti. Régen sokan jártak a pincébe. Mondják, hogy találtak egy vasajtót a pince közepén, kilencvenkilenc lakattal. Mikor ezt kinyitották, akkor tágas szobákat és sok elágazó folyosót találtak. Sok régi fegyver is volt ott.

A Rákóczi pincét a kurucok építették. Építésében 12 dandár vett részt. A katonák elrejtőztek benne és váratlanul olyan helyeken bukkantak a felszínre, ahol az osztrákok nem is várták. Így Rákóczi sok győzelmet aratott. Az ellenség sehogyan sem tudta elképzelni, honnan kerültek elő a kurucok olyan hirtelen és váratlanul.

Egyszer az ellenség cselhez folyamodott. Elküldték egyik tisztjüket a Rákóczi családhoz. A fejedelem leánya, Vilma, szerelmes lett az osztrák tisztbe. Így lett apjának árulója. Elmondta a pince titkát és azt, hogy apja mikor szokott hazajönni, meglátogatni a családját. Az árulás után a leánynak lelkiismeretfurdalása volt, nem tudott rendesen aludni és rosszat álmodott. Másnap, mielőtt jöttek volna az osztrákok, a leány idegességében elárulta magát az apjának. Alig mondta ezt el, látják amint jön a kapitány az osztrákok élén elfogni Rákóczit. Rákóczi az ajtó sarkához bújt. Így amikor kinyitották az ajtót, eltakarták őt. Felesége azt mondta a katonáknak, hogy a másik szobában van az ura. Így Rákóczi hamar el tudott menekülni és eltűnt a pincében a rejtékutakon. A katonák itt is üldözték, de nem tudták elfogni.

Rákóczit az árulás nagyon felmérgezte és elátkozta a leányát: amíg meg nem váltja valaki, addig a leány évente csak egyszer szabad fésülködjön és mosakodjon. Addig ne mehessen férjhez, amíg meg nem varrja a menyasszonyi ingét. Évente azonban csak hét öltést ölthet és a következő öltésig az ujját szurkálja. Amikor kész lesz a ruha, csak akkor válthatják meg.

Az osztrákok mindenütt keresték Rákóczit. De ő a pincében olyan helyeken volt, amit rajta kívül senki sem ismert. Sokszor hallotta is, amit az őt kereső osztrákok beszélgettek. Kihallgatta őket és így könnyebb volt neki elbújni. A pincében egy kút is volt. Ebbe itatta Rákóczi a lovát. Csak éjszaka jött elő a pincéből, mert így biztonságosabb volt. Azért, hogy üldözőit még jobban elbolondítsa, több dolgot eszelt ki. Csapdákat készített, s a katonákat gyakran elbolondította. Így azok csak nagyon lassan tudtak előre haladni a pincében. Később Rákóczi fordítva verte fel lovának a patkóját. Üldözői azt gondolták, hogy kifelé jött, pedig éppen akkor ment befelé. Mindig a rossz irányban keresték. Így élt Rákóczi és közben vezette a harcot tovább. Amikor minden katonája elesett és csak ő maga maradt, akkor elbújdossott.

Rákóczi leánya még ma is a pincében él. Minden hetedik évben egyszer megnyílik a vaskapu hét percre és a leány kijön a pincéből. Három alakban látható: először kígyó, másodsor béka, harmadszor pedig igazi leányként, aki földigérő menyasszonyi ruhában van öltözve. Mindig sír. Aki meg akarja váltani, annak mindhárom alakját meg kell csókolnia háromszor és utána kell mennie a pincébe. A leány végigvezeti az egész pincén, megmutat neki mindent: a kincseket, a sok fegyvert. Annak, aki megváltja, amíg ki nem ér a pincéből, útközben nem szabad hátranézni, mert kővé változik. Mondják, hogy egyszer egy ember meg akarta váltani, de útközben hátrafordult és így kővé változott. Azt is mondják, hogy egyszer amikor a pince ajtaja nyitva volt, akkor egy kisfiú labdája begurult a pincébe. A fiú utánament, de akkor becsukódott az ajtó, mert letelt a hét perc. Így a fiú bentrekedt. Amikor kijött, akkor hét évvel volt idősebb. - Később sokan próbálták még megváltani a leányt, de mind ott vesztett. A pincéből egy sem került vissza élve belülük.

VIRÁGÉNEKEK

A magyar zene évszázadaiban, a XV., XVI., XVII., és a XVIII. század szerelmi dalköltészetében a virágénekeknek különösen jelentős szerepe volt. Fényes királyi udvarok igriceit, trubadurjai zengték a dalt; de a főnemesi kastélyoktól, nemesi udvarházaktól a városi polgáron keresztül a jobbágyok kunyhójáig ugyanúgy énekeltek a fájdalmasan szép szerelemről.

Az elnevezés összefoglalóan vonatkozott mindendalra, mely a szerelemről szólt. Így tehát virágénekeknek nevezték azokat a dalokat, melyek a szerelem érzéseit szedték nemesencsengő rímekbe és a változatos versformát magasrendű költészettel telítették, de virágének volt a gyűjtőneve azoknak a daloknak is, melyek nyers szókimondással, pajzán szójátékkal, pajkos tréfálkozással, vagy csúfolódással szóltak a testi szerelemről (kryptadia).

A virág a magyar költészetben a szerelem szimbóluma. A szerelmesek nyelve a virágnyelv, melynek jelentését csak ők értik igazán. Erdők, mezők, kertek virágait választják arra is, hogy a kedves ezekre hasonlítson, mert az ő személyét csak a legillatosabb tündöklő virág teheti szebbé, igazabbá. A kert féltve őrzött és gondosan ápolt virágai közül a piros rózsza az olthatatlan nagy szerelem jelképe, a liliom a szüzi tisztaságé. De a tulipán, rozmarin, majoránna, bazsalikom, rezeda, szekfű és a magyar kerti flóra gazdag világának még oly sokféle szimbólumával juthattak el a szerelmesek a szerelem rejtelmes és bűvös birodalmába. Így daloltak erről a középkor lovagjai, a királyi udvarok énekmondói, de így, ilyen ékes szavakkal vallottak szerelmet kedvesüknek a kollégiumok diákjai, a nemesi udvarok ifjai, hősi idők végvári vitézei, a város, a falu legényei és leányai.

A XV. század írásos töredékei már egy gazdag multú virágének kultúráról tanúskodnak, de a magyar népzene archaikus dallamai még ezeket a századokat megelőzve is jelzik, hogy ezek a dalok, ha más elnevezéssel is, de ilyen tartalommal évezredekbe nyúlóan léteztek.

Krónikásaink feljegyezték Mátyás király, a nagy reneszánsz uralkodó fényes udvarának zenei életét. Mátyás udvara a tudomány és a művészet otthona, de a zenének is virágos kertje. Az olasz származású Beatrix királynő még fényesebbé tette a reneszánsz műveltséget. Egy évszázad múlva, a XVI. század második felében Balassi Bálint (1554-1594) költészetében éri el csúcst a magyar reneszánsz énekköltés. Az ő egész költészete olyan, mint egy hatalmas virágének csokor. Verseit mindig valamilyen dallamra szerzi, énekelhetővé teszi. Korának népszerű vallásos énekei, világi dalai, szerelmes fohászaik adják a formát, melyre költészete épül. A hányatott életű költő Júlia-dalai, kataonaénekei, bujdosódalai a magyar reneszánsz költészet gyöngyszemei, melyek további századokra hatottak.

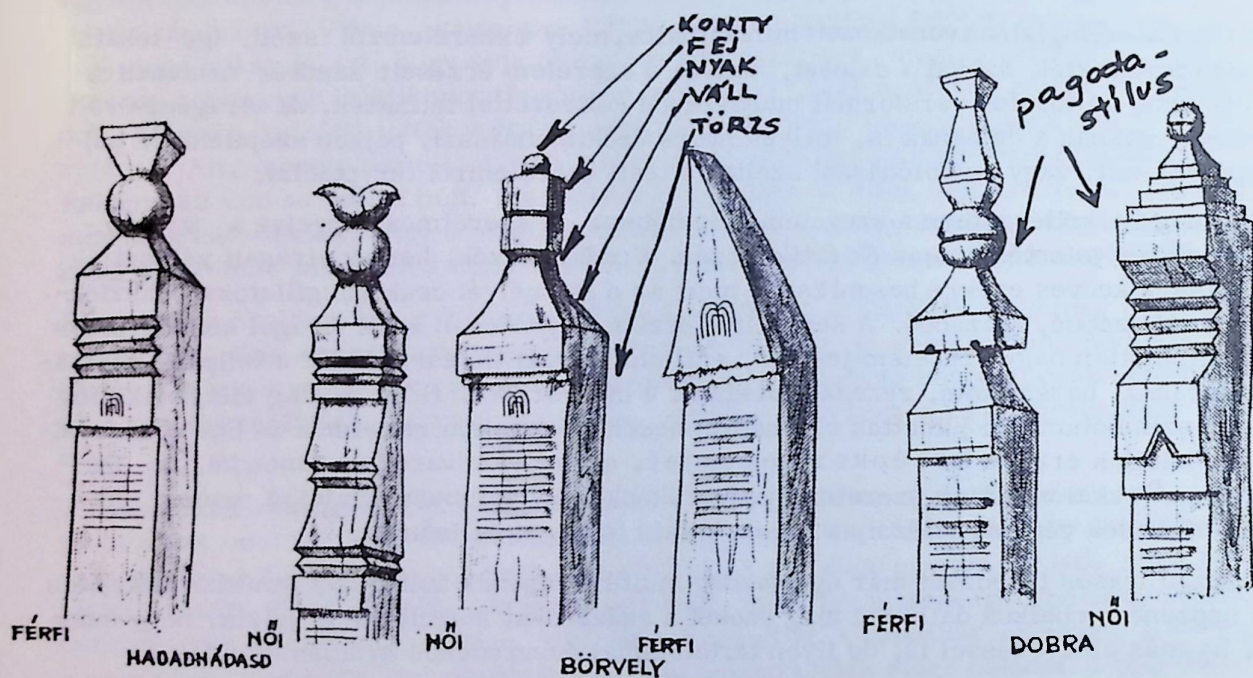
Muzsikáló diákok kollégiumaiban szorgalmasan gyűjtik, feljegyzik a kor dalait, így a virágénekeket is, mások és a maguk mulattatására. A külföldet járó diákok vándorlásaik során megismerkednek Európa más népeinek a dalaival, melyeket itthon megmagyarosítanak, vagyis az európai dalkultúrát a magyar dallamokkal szerencsésen ötvözik, tovább fejlesztik.

A XVII. és XVIII. századra eső magyar barokk és rokokó világa zenekultúránkban főként a világénekekben teljesedik ki. Gazdag költői nyelv, könnyedség, újabb zenei ritmusok,

nagyívű dallamok jellemző jegyei ennek a kornak. Szépen zengő magyar nyelven fogalmazódnak meg a dalok versei. A dallamok rendkívül gazdagok, változatosak.

A kollégiumok melodiáriumai, a sok-sok névtelen szerző kéziratban őrzött, vagy csak a hagyományozással megtartott dalai, ennek a négy évszázadnak virágszimbólikát őrző ága nem száradt el a korok elmúlásával. Tovább élt a diákdalokban, a XIX. század népies műdalaiban, de tovább él népdalainkban, költészetünkben is.

SZATMÁRI KOPJAFÁK

A kopjafa-faragás a magyar népművészet egyik legősibb ága, már a nevében is ősi szokás rejlik. A kopjafán minden motívumnak szimbólikus jelentése van. Mások a női, mások a férfi kopjafa díszel s a motívumok vidékenként is változnak. Maga a kopjafa tulajdonképpen az embert ábrázolja. Szatmár megyében még a mai napig is akad egy-két kopjafa-faragó mester, akik folytatják az ősi szokást. Hogy az emberábrázolás stilizálását-geometrizálását nyomon kövessük, figyeljük meg a fenti ábrán a börvelyi női kopjafát. Fent a kis gömb a konty jelképe. Ez alatt található a fej, a nyak, a váll. A síma rész jelképezi a törzset. A szatmári kopjafáknál feltűnik az, hogy alakjuk, formáik hasonlóak a távolkeleti pagodákhoz.

Ha kopjafát faragunk, eredeti népművészeti ábrázolásokból induljunk ki, s lehetőleg pontosan kövessük azokat. Különben az eredmény nem kopjafa lesz, hanem megfaragott fadarab. (Ez utóbbi ugyan lehet szép, de a magyar kopjafához csak akkor van köze, ha mintáiból leolvashatók az ősi szimbólumok.)

Cs. T.

kiscserkész vezetőknek

A Magyar Cserkészlet jövője kiscserkészletünk minőségétől függ. Ennek tudatában és a kiscserkész munka elősegítésére adunk helyet ennek a rovatnak a VL-ban. A rovat szerkesztője: Vareska Andrea, lcst. 1952 Laurel Hill Rd., South Euclid, Ohio 44121, U. S. A.

A NAGY JÁTÉK (Első korcsoport, 5-6 éveseknek).

Az 5-6 éves korcsoportot nevezzük a "Kiscserkész jelöltek" csoportjának. Ennek a csoportnak a próba anyagával kezdi el a gyerek KISCSEKÉSZ TUDOMÁNYÁT és ÜGYESSÉGÉT fejleszteni. Ebben a korcsoportban a próba anyag célja az, hogy a gyereket lassan hozzászoktassuk egy cserkészies foglalkozáshoz, amelyen az ő kis gyerek nivóján - mesék keretében - bemutatjuk neki az Istent, az embertársait és a természetet.

A Vezetők Lapja előző számában a KISCSEKÉSZ PRÓBAANYAGRÓL írt cikkben említettük, hogy maga a próbaanyag egyike a hét kiscserkész foglalkozási módszernek és a kiképzési munkatervben szorosan együtt szerepel a KÉZÜGYESSÉGGEL, JÁTÉKKAL, BÁBSZÍNHÁZZAL, MESÉVEL, ÉNEKKEL és MAGYARSÁGISMERETTEL és az utóbbiakat segítőként használja.

Az 5-6 évesek próba anyagának az alapja három VARÁZSKÖR: Az otthon varázsköre, az erdő-mező varázsköre és a hegy varázsköre. Minden varázskörnek van három alpróbája. A három alpróba egy-egy cserkész célt szolgál: jellemnevelés, ügyesség-fejlesztés és magyarságnevelés.

Minden összejeövetelen 5-10 percet foglalkozunk egy-egy próba ponttal. Amikor a kérdéses próbaanyagot befejeztük, összefoglaljuk a gyerekekkel mindazt, amit tanult (nem mondjuk, hogy "próbáztatunk" vagy "vizsgáztatunk") és jutalmul próbajelvényt adunk. Mindegyik kap jelvényt.

A kiscserkész jelöltek próbarendszerében a gyerek megismerkedik a CSERKÉSZCSALÁDDAL (Kis Tündér, Apród próbák), majd saját családjával (Gomba próba) és végül a Csillag próbán keresztül érzékeltetjük a gyerekekkel először az EMBER (emberiség) családjával kapcsolatos kötelességeit.

A gyerek ügyességét fejlesztjük három próbában: NAPSUGÁR, MACKÓ, HEGYIPATAK. Ezek a próbák magukban foglalnak egyszerű tornagyakorlatokat, kézügyességi munkákat; a gyerek szolgálat készségének fejlesztését szolgálják különböző feladatok: cipőpucolás, konyhábansegítés, ruhájának és egyéb holmijának rendbentartása, stb.

A kiscserkész jelölt a népi mese, ének és játékon keresztül ismerkedik meg magyarságával. Egyszerű gyerek versek betanításával bővítjük szókincsét; népi táncokkal gazdagítjuk magyarságismeretét.

A kiscserkész jelöltekkel való foglalkozás talán a legnehezebb. Ezzel szemben ez a korcsoport talán a legfogékonyabb. Nem lesz nehéz a cserkészletet velük megszerettetni, ha élményekkel telt összejeveteleket tervezünk és azokat ügyesen vezetjük.

Vareska Andrea, lcst.

A NAGY JÁTÉK... (Kiscserkész és Kislánycserkész
próbaterv. Első korcsoport. 5-6 év.)

Általános keretmese: kidolgozás alatt. - Három varázskörből áll. Mindegyik varázskör három próbára oszlik és mindegyik varázskör keretmeséje egy népmese. Minden varázskör egy varázsmondókéval kezdődik.

Jelszó: Visszamosolyogni mindenre, visszamosolyogni az Istenre!

Igérettételnél: kiscserkész jelvény.

ELSŐ VARÁZSKÖR: Az Otthon varázsköre. - Jelvény: Napkorong.

Varázsmondóka: Süss fel nap...

Igérettétel nyakkendő feltevésével.

1. Kistündér és Apród próba. - Alapgondolat: Jellemalakítás, alapvető törvények és szabályok ismerete, előkészítés az ígérettételre.

a) Törvények és magyarázatuk. b) A kisígéret szövege és jelentősége. c) Köszöntés, tisztelgés, jelszó. d) A kcs. egyenruha és jelvényei. e) A raj, őr (család) neve, zászlója. f) Nagykiáltás. g) Imádságok: esti, reggeli, étkezés előtti és utáni. h) Tud templomban viselkedni. Próbáztatás: Kérdés-felelet formájában.

2. Napsugár próba. - Alapgondolat: Örömszerzés, képességek. Higiénia, Testedzés.

a) Környezetében igyekszik mindenkinek minél több örömet szerezni. Mindenhol segít, de elsősorban otthon. b) Egyedül öltözködik és ruháját rendesen összehajtja. c) Cipőfűzőjét megköti. d) Édesanyjának segít takarítani. e) Kuckót építenek az otthonban, vagy kertben. f) Képességek: hajtogatás, kivágás, ragasztás, stb. g) Lerajzoljuk és kiszínezzük az erdei házat, kertet. h) Higiénia törvényei. Miért kell tisztának lenni? i) Egyszerű tornagyakorlatok: bukfenc, talicskázás, vonaljárás, stb. j) Ismeri és végre tudja hajtani a leg egyszerűbb vezényszavakat. k) Dobbal kísérjük az éneket. Ritmusfejlesztés. l) Ritmikus torna. m) Babaöltöztetés. Milyen időben mit vegyen fel a baba? n) Beteg a baba. Lázmérő, friss levegő, stb. o) Babauzsonna. p) Babafürösztés, tisztaság, kézmosás, fogmosás. Próbázás: Babauzsonna keretén belül. Kiállítás a képességekből.

3. Tulipán próba. - Alapgondolat: Elelmi magyarságismeret.

a) Hiszekegy első versszaka. b) Magyar ÁBC. c) Mesélünk a babának. Népmesék. d) Mondókák, népi játékdalok. e) A magyar zászló három színe. f) Kiszínezzük Magyarországtérképét. g) Kiszínezzük a magyar címet. h) 5 népi gyermekdal.

Próbáztatás: Kérdés-felelet, bemutatás.

MÁSODIK VARÁZSKÖR: Erdő - mező varázsköre.

Jelvény: Gomba.

Varázsmondóka: Egyedem, begyedem, báró, bikkó.

Évvégén: Kapunyitó ünnepély.

1. Gomba próba. - Alapgondolat: Családi kötelékek. Raj és őrsi (családi) összetartás kialakítása.

a) Beszélgetés a családról. b) Tudja saját, szülei, testvérei születésnapját. c) Ajándék készítés: képesség - családjában valakinek valami örömet szerez.

d) Őrsi napló kezdés: Kivágott képek, fényképek, rajzok, stb. e) Őrsi gyűjtemény (kagylót, bélyeget, követ, préselt virágot, stb.) f) Az űrs a rajban - Raj szellem, összetartás. g) Raj séták, kirándulások. h) Raj uzsonna, terítés. i) Raj versenyek: rajzverseny, ének, festés.

Próbáztatás: Kérdés-felelet, bemutatás.

2. Mackó próba. Alapgondolat: Ismerkedés a természettel, megfigyelőkészség fejlesztése.

a) Medvetánc. b) Mászás. c) Legalább 10 virág és fa nevét ismeri magyarul. d) Virág vagy levélmintákat vág, ragaszt, színez, rajzol. e) Bogarak ismerete: hangya, méh, pók, katicabogár, lepke, hernyó, stb. f) Egyszerű megfigyelő játék (Kim) g) Ismeri az órát magyarul. h) Az évszakok magyarul: mi történik nyáron, télen, tavasszal, ősszel? i) Kiránduláson megfigyelünk madarakat, növényeket, bogarakat, stb. j) Ismeri a közlekedési lámpát és úttesten át tud menni.

Próbáztatás: Kirándulós mesejáték.

3. Páfrány próba. - Alapgondolat: Magyarságnevelés.

a) Megkeressük Magyarországot a térképen. Főváros. b) Erdélyi földrajzi népmondák. (Szent Anna tó, stb.) c) Mondókák, kiszámolók. d) Népi játékdalok. e) 3 Közmondás. f) Egy rövid verset megtanul és elmond. g) 10 népdal. h) Legalább egy egyszerű népi játéktánc: Szarkatánc, Gyere Kata táncba, Körtefa.

Próbáztatás: Kérdés-felelet. Bemutatás, csapatünnepélyen, tábortűzön, vagy más alkalommal.

HARMADIK VARÁZSKÖR: Hegy varázsköre.

Jelvény: Fenyő.

Varázsmondóka: Három egész napon át...

Évvégén: Sziklamászás.

1. Csillag próba. - Alapgondolat: Jellemnevelés. Előkészület a második korcsoportba való átlépésre.

a) Három összejövetelem keresztül beszámol, hogy a törvényeket hogyan tartotta be (rendszert, engedelmesség, örömszerzés) b) Játékait elteszi maga után. Lefekvés előtt ruháit rendben teszi le. c) Néhány hétre magára vállalja az "őrsvezető" tisztségét. d) Nagykiáltáskor vállalja a rajzszó vagy szimbólum tartását. e) Felkészülés a "sziklamászásra".

Próbáztatás: Beszélgetés. Megfigyelés a szülők bevonásával. Megfigyelés összejöveteleken.

2. Hegyipatak próba. - Alapgondolat: Alapvető cserkészismeretek elsajátítása. Önállóságra nevelés. Testedzés, ügyesséfejlesztés.

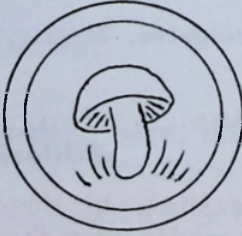

a) Nyomkövetés, vadászjáték. b) Kunyhóépítés gallyakból. c) Szalonnasütésen részt vesz. d) Legalább 10 állat és madár nevét ismeri magyarul. Megfigyel. e) Közös kirándulás az állatkertbe. f) Tanyázáson konyhás űrsben részt vesz. g) Egyedül veti meg az ágát. h) Mentőjáték, ujj bekötés. i) Staféták, tréfás versenyek. j) Labdázás, labdajátékok. k) Szabad ég alatti futó, ügyesséfejlesztő játékok (Nemzetesdi, Hol az olló komámasszony) l) Fáramászás. Próbázás: Mese-akadályversenyen. Sportverseny, táncverseny.

3. Fenyő próba. - - Alapgondolata: Nemzeti nevelés.

a) Magyarország térképén berajzoljuk a főbb folyókat, a Balatont, 1-2 fontosabb várost (Debrecen, Szeged, Győr, stb.) b) Magyar írás, olvasás gyakorlása. c) Legalább egy verset megtanul és elmond. d) legalább 10 új népdal. e) Legalább 3 népmesét ismer és el tudja mondani. f) 10 közmondás. g) Legalább 10 népi játék. h) Legalább egy népi játéktánc: Cickom, cickom, sapta tánc, stb. i) Történelmi mesék, legendák...

Próbáztatás: Térképkáték.

A következő megjegyzés főleg az első korcsoport anyagára vonatkozik, de esetenként a második korcsoportra is alkalmazható. Ez a próbaterv elsősorban irányelv, amelyet minden kiscs. vezető flexibilisen a helyi, csapatbeli követelményeknek megfelelően, saját belátása szerint használjon. Nem az a lényeg, hogy a gyermek mindent tökéletesen megtanuljon, hanem hogy az összejövételen jól érezze magát, és az ott történtek a lelkében nyomot hagyjanak. Ez a nyom az, amire a cserkész korban építünk. Csupán egy próba van mindkét korcsoportban, amelyet minden kiscserkésznek meg kell tanulni a "kisígéret" ill. ígérettétel előtt; a "Kis-tündér v Apród" és "Ígéret" próba anyagát. Ebből, amikor már jól tudja, az év folyamán.

A NAGY JÁTÉK			
A kiscserkész próbaterv felosztása és jelvényei. - I. Korcsoport -			
Tárgykör	5 - 6 év		
	Az Otthon varázsköre	Erdő-mező varázsköre	A Hegy varázsköre
Jellemnevelés	Kistündér v. Apród próba	Gomba próba	Csillagpróba
Ügyességfejlesztés	Napsugár próba	Mackó próba	Hegyipatak próba
Magyarságnevelés	Tulipán próba	Páfrány próba	Fenyő próba
A próbajelvények alapszíne az ing színe. A kör (keret) fehér, az ábra színes. Átmérő: 3 cm Keret: 3 cm			

A jelvényt a tündérke v. apród a három a alpróba elvégzése után kapja meg.

Ha még egyszer kezdeném...

A gyerekek (két leány, egy fiú) már nem is gyerekek. Az egyik lány férjnél van, a másik egyetemista, a fiú középiskolás tanulmányainak a végét tapossa. Kirepültek vagy kirepülőben vannak a családi fészekből; nagyobbára a maguk életét élik már; sohasem jelentettek "problémát" a családnak, békés összhangban nevelődtek - mostanában mégis sokszor felvetődik a kérdés, mit tennék másként, mint tettem, ha még egyszer előlről kezdeném...

Jobban szeretném a
gyerekeim anyját..

NE értsük félre egymást. Azt akarom mondani: úgy szeretném, hogy a gyerekeim jobban észrevennék, mennyire szeretem az édesanyjukat. Szülők számára olyan

könnyű elsiklani e felett. Olyan egyszerű "biztosra" venni egymást és közben fel se figyelni arra: hogyan lopakodik be kettőnk kapcsolatába a rutín, a megszokás, a szürke hétköznapi-ság, ami pedig csak arra jó, hogy elszíntelenítse a szeretetünket.

Mikor egy jóbaráttal - maga is családapa - beszéltem erről, biztonság kedvéért még megkérdezte: "Tényleg olyan fontos, hogy a gyerekek lássák, hogy szeretjük egymást?" Azt válaszoltam: Ez a lehető legfontosabb.

Ha a gyermek látja, hogy a szülei szeretik egymást, sajátos biztonságérzetet ad ez neki. Olyat, amit semmi más nem lenne képes kifejleszteni benne. De még valami mást is ad ez a gyerekeknek. Ha a szülők egymás iránti szeretetét megtapasztalja, Isten szeretetét, a családi élet szépségét is jobban átérti.

Ahhoz, hogy a gyerekeim észrevegyék, mennyire szeretem az édesanyjukat, apró kis észrevehető tettek bizonyítékára van szükség. Apró kis gesztusokra. Ezek közé tartozik például, hogy kiszálláshoz kinyitom neki a kocsink ajtaját. Amikor étkezéshez az asztalhoz ülünk, én igazítom alája a széket. Apró kis ajándékokkal lepek meg időnként; nem feledkezem el az évfordulókról születése- meg nevenapjáról. Ha munkám hosszabb időre útra szólítana, apró kis kedvességeket is szőnék neki írt leveleimbe. Nem szégyelném a kezét kezemben lóbalni, amikor sétálunk a gyerekekkel. És főként nem felejténém el dícsérni, személyiségének jó vonásait kihangsúlyozni a gyerekek előtt.

Ha valaki mindezt csak olcsó érzelmességnek tartaná, annak azt válaszolnám: nagyon sok családnak éppen erre az olcsó érzelgősségre lenne igazán nagy szüksége... A szeretet olyan, mint egy növény. Nem él meg, ha nem éltetjük valamivel, ha elfeledkezünk róla.

Többet hallgatnám
a gyerekek mondanivalóját

Azt akarom mondani: több időt szentelnék a meghallgatásukra. A legtöbb apa annyira el van gondjaival foglalta, hogy épp erre nem jut elég ideje.

Rendszerint fáradtak is vagyunk, amikor munkánkból végre hazaérkezünk. Ráadásul a gyerekszó mindig lényegtelen fecsegésnek látszik. Pedig, ha igazán meggondoljuk, legtöbbet akkor ismerünk meg gyerekeinkből, amikor egyszer figyelmesen hallgatni kezdünk a mondanivalójukra.

Ha még egyszer kezdeném, biztos, hogy többet hallgatnám őket. Jobban figyelnék rájuk, amikor látszólag jelentéktelen kis csevegéseikben meg akarják osztani velem apró ki örömeiket, csalódásukat, bánatukat. Ma is tisztán és világosan áll előttem apám példája, aki

- mikor egy nem egetverően jelentős, de számomra akkor egyetlen nagy problémát képző kellemetlen iskolai ügyemről beszéltem neki - igazán figyelemmel végighallgatott. Nyugalma, érdeklődése problémáim iránt csak úgy sugárzott egyszerűen abból, hogy meghallgatott. Egyszerűen semmi vé foszlatta félelmeimet és aggodalmaimat. Másnap új bizalom szállt belém, úgy mentem vissza az iskolába. Ha egyszerűen azt mondta volna apám, hogy csacsi vagyok és nincs ok aggodalomra, vagy pláne, ha idegesen elhessegetett volna magától, nem múlt volna el, inkább csak növekedett volna bennem a félelem.

Arra is figyelnék, hogy ne únottan a levegőbe nézzek, míg a gyerekeim velem beszélnek. Minden igyekezetemmel azon lennék, hogy igazán megértsem, mit is mondanának nekem. Mert az a tapasztalatom, hogyha az apa figyelmesen hallgatja meg kisgyermekét, tulajdonképpen egy nagyon fontos magot vet el a gyermeke lelkében. Az ilyen kiskorában komolyan meghallgatott gyerek később, nagyobb korában is adni fog arra, amit az apja mond neki. Egyenest az a benyomásom, hogy amilyen mértékben képesek vagyunk a kisgyerek problémáinak türelmes meghallgatására, olyan mértékben jön majd hozzánk problémáival ugyanaz a gyerekünk serdülőkorában. Csak az apa érti meg igazán serdülő gyermekét, aki kiskorában is igyekezett figyelni mindarra, amit neki az a gyerek mondott.

Ha még egyszer kezdhethném, egyből letenném az újságot a kezemből, amikor a kisgyerekem mondani akar valamit. Óvakodnék attól is, hogy türelmetlenül a szavába vágjak. Elvégre egy ilyen pillanat a legalkalmasabb arra, hogy kedvességünket, szeretetünket megtapasztalja.

Erről jut eszembe egyik szomszédunk múltkori esete. Kisfia munkából jötték oda fut hozzá s megmutatja megsebzett, bekötött ujját. Nem nagyon figyel fel rá s a gyerek még kétszer, háromszor előáll a bemutatással. Akkor már az újságját olvasta s csak a mögül szólt rá a gyerekre: "Láttam már egy párszor. Mit akarsz, mit csináljak?" A gyerek komolyan ránézett s azt mondta: "Legalább annyit mondhattál volna, hogy "óh"..."

Pedagógusok mondják, hogy az átlag gyerek 15 éves koráig ötszázezer kérdést tesz fel a szüleinek. Micsoda kiváltságos helyzet ez a szülők számára! Félmillió alkalmuk adódik arra, hogy valamit megéreztesse a gyerekekkel élettapasztalatukból.

Sokan azt mondják, a gyerek 15 éves koráig tartott a szülők igazi "tanító" szerepe a gyermekük életében. Ezért használnám ki jobban az alkalmakat, ha még egyszer előről kezdhethném.

MINDEN alkalmat megragadnék
- ha még egyszer kezdhethném - arra is,
hogy a gyerekekben a családhoz tartozás

Összetartozásunk érzését
jobban kialakítanám bennük.

Érzését erősítsem. Szakemberek hangsúlyozzák manapság, milyen erő jelent a gyerek biztonságérzete és ön maga értéktudata szemszögéből az, hogy világosan érzi, hol van a helye, hová tartozik, hol "számít" valamit. S ha egyszer ezt érzi, innét már egy kurta lépés visz a további értékek felé. Azt is érezni fogja, hogy ez az a hely, ahol mindenestől elfogadják, szeretik; ez az a hely, ami mások szemében is sajátos értéket ad nekik.

Hogyan lehet ezt az érzést felébreszteni és táplálni bennük? A közös, együttes tevékenységgel. A közös, családi célokba való bekapcsolásával, bizonyos közös felelősségben részesítéssel, a közösség ügyében reá kiosztott feladatokkal. Ezek közé az eszközök közé tartozik születésnapjának családi megülvése is, ahol természetesen azt emeljük ki, azt éreztetjük át elsősorban vele, mennyire elsődlegesen a személye a fontos, nem az ajándék, amit ilyenkor kap tőlünk. Ez a hovatartozás növekszik a gyerekekben akkor is, amikor például a

családi imádkozásnál az őterveire, az őszándékaira is tekintettel vagyunk. Tudunk közösen az ő kis ügyeiért is imádkozni. Ezt a biztos hovatartozási érzést növeli benne az is, ha észreveszi, hogy értékelik, fontosnak tartják, meghallgatják és komolyan veszik a mondanivalóit, az elképzeléseit.

Az is ezt az érzést ápolja benne, ha a család komoly és kevésbé komoly közös ügyeibe is - a korának megfelelően - beavatjuk. Neveléséhez, vezetéséhez szinte semmi sem elmulaszthatatlanabb kellék, mint annak állandó bizonyítása (szavakkal és tettekkel), hogy a család számára az ő személye fontos, hogy megvan a maga helye mindnyájunk szívében.

Többször dícsérném meg
a gyerekeimet.

AZ, amit most mondanék, talán a leglényegesebbnek látszik számomra mindazok közül, amit másként csinálnék, ha csakugyan

mégegyszer előlről kezdhetném... Szabadabban és nagylelkűbben használnék fel minden alkalmat arra, hogy megbecsülésemet kifejezzem irántuk, hogy megdícsérjem őket. Az az érzésem, hogy nagyon egyoldalú voltam és gyerekeim megkapták mindig a szidást, ha valami rosszat vagy helytelenül csináltak; arra viszont nem ügyeltem eléggé, hogy bátorítsam, megdícsérjem mindig őket, amikor megérdemelték.

Nem tartanám vissza magamat attól sem - amitől pedig annak idején éppen aggódtam - hogy agyondícsérjem őket. Ha éppen zenét tanulnak s egy hangszert és védtelen hallgatóikat -kínózzák", megjegyezném, ha egy jobb futamot hallok tőlük. Ha a tanulásukkal meg vagyok elégedve, kifejezném, hogy reménykedem abban: az iskolában is felfigyelnek majd teljesítményükre. Ha egyszer véletlenül egy olyan ruhát vesznek fel vagy olyan cipőt, olyan zoknit választanak ki vagy olyan nyakkendőt, ami nekem is tetszik - nem hallgatnám el, hangosan szavakba foglalnám tetszésemet.

Nincs semmi a világon, ami egy fejlődő gyereket jobban az élet megbecsülésére, értékelő szeretetére vinne, mint a dícséret. Az ilyesmi arra is jó, hogy törekvővé tegye, célokat, elérendő eredményeket szabjon maga elé. Arra természetesen vigyáznék, hogy ne üres áradozásoknak adjam át magamat; a nem egészen őszinte magatartás hamisan cseng éles fülünkben. De az is biztos, hogy nem tartanám feleslegesnek, nem sajnálnám rá az időt, hogy mindannyiszor őszintén megdícsérjem őket, valahányszor erre rászolgálnak.

Több időt szentelnék
a gyerekeimnek

AZ is biztos, hogy időmből sokkal többet szentelnék a gyerekeimnek. Együttlétre, együttes, közös tevé-
vevésre. Ha jól tudom, az apának munkanapjain 168

óra áll rendelkezésére. Ebből negyvenet általában a munkájában tölt el. A mai körülmények közt adjunk még ehhez heti tizenöt órát, amit a munkahelyre menetele meg a hazajövele lop el tőle - ebben ebédideje meg esetleges túlórázása is benne van. Az alvásról se feledkezzünk meg; arra vegyünk el újból ötvenhatot a hét óráiból. Így - e szerint a számítás szerint, marad az apáknak még ötvenhét órájuk a héten a maguk céljára. Hányan töltjük el mind az ötvenhetet a családjuk körében...?

Tavaly jutott eszébe egyik keleti nagyvárosunkban egy tanárnak, hogy háromszáz diákjával egy kis családi felderítést végez; tanulmányozzák át, mennyi időt tölt igazán velük édesapjuk egy adott két hétre terjedő időben. Legtöbbjük csak a vacsoránál látta a család fejét. Voltak olyanok is, akik ez alatt az időszak alatt napokig nem találkoztak össze még a családi asztalnál sem az édesapjukkal. A legérdekesebb az volt, hogy a háromszáz "kísérletező" a két

heti időszak alatt átlagban hét és fél percet töltött "négy szemközt" az édesapjával.

Egyik ünnypelt írónk beszéli el könyvében gyerekkorától a következő esetet. Tízennégy éves lehetett - öccse meg tíz - amikor apjuk egyszer megígérte nekik, hogy az épp városkájukban lévő cirkuszba fognak menni. De épp azon a napon, amikor ígéretét beváltani készült, kapott telefonértesítést egy üzletfelétől, aki valamilyen fontos és halaszthatatlan dologban épp a cirkusz-nézés idején vette volna igénybe az apát. Az író és öccse már-már kezdtek belenyugodni terveik füstbemenetébe, amikor apjuk kijelentette: Megmondtam neki, ma más elfoglaltságom akadt. Várjon hát az ügyel holnapig. - Nagy volt persze az öröm! Az édesanyjuk még megjegyezte: "Visszajön még máskor is a cirkusz". Az apa csak annyit mondott: "A cirkusz igen, de nem a gyerekkor..."

Íde illik az is, amit egy ismerős apától hallottam. Az egyik karácsony után mesélte büszkén: "Az idén szokatlan ajándékot adtam a flamnak. Egyszerűen csak egy levelet. Az állt benne: Minden héten egy órát, minden vasárnap két órát adom neked az időmből - s arra használjuk majd közösen, amire te akarsz."

Sok későbbi elhidegülésnek, kisebb-nagyobb meg-nem-értésnek oka lehet az, ha nem adunk eleget az időnkől a gyerekeinknek. Arra is érdemes közben gondolnunk: drága időnkét ritkán használhatjuk okosabb és érdekesebb dolgokra... Nem a lelkiismeretfurdalás mondatja ezt velem. Így visszatekintve nyugodtan megállapíthatom, hogy a mi családjunkban igazán volt mindkettőnknek elég időnk mindig a gyerekeink számára. Mégis, ha előlről kezdhethetném, még több időt szeretnék nekik szentelni.

ÚGY értem: többet nevetnék velük együtt;
könnyebben lemondanék és többször a "felnőtt"

Többet örvendeznék
a gyerekeimmel.

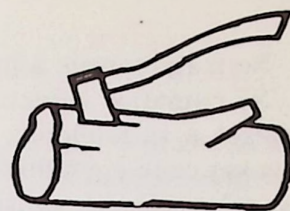
komolyságáról, hogy együtt kacagjak velük. Nem lelki író, hanem Oscar Wilde mondta - és nagyon egyet értek vele - "Legbiztosabban akkor tehetjük jókká a gyerekeinket, ha boldoggá tesszük őket".

Sohasem voltam komor és humor iránt érzéketlen apa. Tudtam együtt nevetni őszintén gyerekeimmel a tréfáikon, az őket kacagásra ingerlő iskolai történeteken, sokszor még a magunk és embertársaink humoros ferdeségein is. Ahogy most magam elé idézem a múltat, világosan látom megint örömtől ragyogó arcukat, hallom a nevetésüket, valahányszor érezték, hogy életüknek ezekben a kacagásra ingerlő, gyerekes élményeiben is osztozni tudtam velük.

Arra is világosan emlékszem, hányszor kerültek elő később közös emlékeink emlegetésekor ezek az együtt, nevetésben eltöltött percek. Életünkhumoros eseményei, tréfái, ártatlan bohóckodásai és csínyjei jóval megtörténtük után is újra meg újra csak közös örömekre szolgáltak. Azt is biztosan tudom, hogy amikor meg átértük ezeket a közös kacagástól hangos percek; amikor ezek "friss élmények", friss benyomások voltak bennünk, tulajdonképpen az egymás iránt érzett szeretetünk tágult ki nagyra, lett igazán élménnyé bennünk.

Nem felülmúlhatatlan bölcsesség, amit így papírra vettem. Nem is valami komplikált fej-törésnek csillogó elmélet leszűrt eredménye. De éppen, mert egyszerű emlékekből leszűrt egyszerű tanulságok, könnyű nem elfelejteni, könnyű megjegyezni is őket meg alkalmazni is. Azt mindenesetre szeretném, ha arra indítanák az olvasót, hogy belássa: ezek a fentebbi jó-tanácsok - ha betartják őket- képesek arra, hogy elmélyítsék apák és gyerekeik kapcsolatát, kedvezően befolyásolják gyerekeik fejlődését és sok esetben eredményesebbek lehetnek nevelésükben, mint sok más, magas pedagógiai tudással kiagyalt elmélet. S nem is kerülnek sokba. Csak abba, hogy észrevegyük az életnek nemcsak a "nagy" vállalkozásaira kell energiánkat tartalékolnunk. Gondoljunk többet, fordítsunk több gondot az élet jelentéktelennek látszó, apróbb ügyeire is. Boldogságunk sokszor az ezekben megnyilvánuló jószágunkon fordul...

Az Én Módszerem

Hogyan tanítsuk a próbák anyagát?

A következőkben általános tanítástani (didaktikai) és nem az egyes próbákra vonatkozóan külön-külön módszertani (metodikai) eljárásokra és szempontokra szeretnék kitérni. (Az egyes próbák mikéntjéről már jelentek meg a Vezetők Lapjában ismertetések "Az én módszerem" rovatban.)

1. Szeressük cserkészeinket! Szeretet nélkül igazi és eredményes kiképzés el sem képzelhető.

Az egyes próbák átvétele legyen időszerű azaz alkalmazkodjék mindig az évszakhoz. Igazodjék helyhez az anyag. Vagyis mindent a neki megfelelő alkalommal.

A vezető készüljön föl előre. Tudja az anyagot és ne akkor olvassa ki a könyvből. A próbák alapos és fölényes tudásával is igazolja a cserkészismeretek hasznos voltát.

Minden egyes próbát megmagyarázni, hogy mire való. Hogyan lehet és mikor alkalmazni.

A próbaanyagot becsülje meg a vezető maga is. Ne tartsa fölösleges rossznak. Ne csak azért tanítsa mert a Szövetség előírja.

Nem a vezető játszik iskolásdit, hanem a gyerekek romantikus hajlamát, játékos lehetőséget kell előmozdítani a próbákkal. Vagyis a próba anyaga több, jobb játékokra, igazibb életre akar módot adni. De mindennek előtt nevelni akarunk általa. A próbák megtanultatása nem cél, hanem csak eszköz.

2. A kiképzés technikai lebonyolítása. A próba tárgyalása olyan gyors legyen, hogy a cserkészek tudjanak jegyzeteket készíteni. A fontosabb dolgokat írjuk föl a táblára.

Mindent csináltatni, rajzoltatni, jegyeztetni és a valóságban megmutatni. Munka-iskola elve a kiképzésben! A tanítás mint észbeli munka összekapcsolódik a tapasztalat szerzéssel és cselekvéssel, mint gyakorlati tevékenységgel.

A kiképzés menetének alkalmazkodni kell az egyéni képességekhez. Mérték egységül mindig a legkisebb tudású egyén szerepeljen. Nincs átlag gyerek és átlag mérték!

Kiképzés közben folyton kérdezzük a cserkészeket. Tegyük őket kiképző munkánk részeseivé. Ennek igen örülnek. Így aktivitást viszünk bele a tanításba az eddigi passzív szerep helyett. Ezenkívül fölkelte a gyerek érdeklődését, ami már bizonyos sikert biztosít a kiképzés számára.

Minden összejeövetelen, kiránduláson, sétán, múzeum, vagy kiállítás megtekintésekor foglalkozunk minden egyes gyerekkel.

Ne abból álljon a kiképzés, hogy a cserkészkönyv megfelelő részét lediktáljuk. A kiképző mondja el saját szavaival.

Ha valaki nem ért valamit, mindaddig kell magyarázni neki, míg megérti. Tegyük ezt szeretettel, türelemmel és sohase bosszankodjunk miatta. Ne tegyünk rá megjegyzéseket.

Gyakoroltassunk minden egyes kis részletet azonnal a gyűlésen, kiránduláson. A hibákat - ha kell többször is javítsuk ki, beszéljük meg.

Kérdezzünk meg mindent, hogy mi miért van. Ez vonatkozik nemcsak általánosságban, hanem az egyes próbák részleteire is. Kerestessük mindenütt a cserkészekkel az okot, célszerűséget.

A kérdéseket úgy tegyük föl, hogy a gyerek kénytelen legyen gondolkozni.

Az elmondandókat ne olvassuk föl. Szövegdiktálás csak ritkán, nagyon fontos részeknél és rövid ideig tartson.

Ne magoltassuk a próbák anyagát.

Ne csináljuk katekizmus szerűleg az egész dolgot: lediktált vagy előre leírt és kiosztott kérdések s rá feleletek; melyeket kívülről megtanulnak. A cserkészpróbák nem hittételek, amelyeket csak egyféleképp lehet tudni, szövegezni és értelmezni. Ne merevítsük és gépesítsük a gyerek szellemi tevékenységét.

Ha egy-egy próba anyagát átvettük, az sose jelentse, hogy azzal egyszer mindenkorra végeztünk. Először is minden próbaanyagot iktassunk be játékaink, kirándulásaink, cserkészseink keretébe. Azután rendezzünk előre be nem jelentett versenyeket, melyekben mindig szerepelnek az összes próbák anyagai. Az ismereteket tegyük alapossá alkalmoszerű tudásbővítéssel.

Ellenben ne készíttessünk száraz "dolgozatírást". Azaz tartózkodjunk az írásbeli versenyek, feladatok cél nélküli, unalmas időnkénti tartásától.

Legyen a próbák anyagának megbeszélése, tanulása élénk, változatos, kedélyes, tréfás megjegyzésekkel tarkított.

Az elméleti nehezebb részeknél, de meg egyebütt is mindig példákkal tegyük jobban érthetővé, szemléletesebbé magyarázatunkat. Gondoljunk arra: mi tudjuk, hogy mit akarunk mondani, miről beszélünk, de a gyerek ezt nem tudja; tehát következőképpen nem is olyan könnyen érthető számára az, amit a kiképző előad. Az alkalmazott hasonlatokat, példákat a gyerekek mindennapi életéből vegyűk.

Nagyobb gyerekeknél meg lehet azt is csinálni, hogy a próbák egyik-másik részét rábíz-zűk előadni valamelyik, abban a tárgykörben járatos cserkészre. Mi csak az esetleges tévedéseket javítsuk ki és a végén tegyűk meg kiegészítő megjegyzéseinket.

Amit lehet gyakorolva megismerni, a valóságban bemutatni, annál kerüljűk a "szemléltető képes bemutatást. Ezen a téren legyen a vezetőben nagy adag leleményesség és ne sajnálja a fáradságot.

Ne "feleltessűk" (iskolai értelemben) cserkészeinket az anyag átvétele közben. Legfőképpen pedig ne osztályzatra történjűk a felelés.

Azon esetben, ha többen nem értik a magyarázatot, ne mindjárt a gyerekekben keressűk az okot, hanem gondoljűk arra, hogy talán bennűk, előadásunkban van a hiba.

Mondjűk meg cserkészeinknek, hogyan, milyen módon lehet a próbák anyagát könnyen és ügyesen megtanulni. Hívjűk fel figyelműket "Az én módszerem" bevált módjaira.

Magyarázat közben a vezető ne trónoljűn az "előadói emelvényen". Járkáljűn a gyerekek közt, vagy üljűn közéjűk, időnként változtatva helyét. Általában olyan helyet foglaljűn el, ahol minden cserkésze jól láthatja őt.

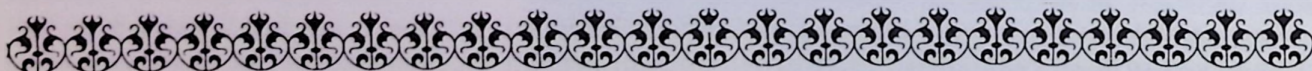
Beszéljűn érthetően és hangosan. Monoton előadási hangot ne használjűn.

Táblára írás, rajzolás közben ne takarja el testével a leírt, vagy lerajzolt részt.

A vezető is tartsa szemmel összes cserkészt. Így állandóan ellenőrizve figyelmességűket, vagy figyelmetlenségűket, mindig tudja, hogy előadásmódja megfelel-e igényeiknek.

Kerüljűk az állandóan ismétlődő kifejezéseket és mozdulatokat.

Z. B.

Hogyan próbáztassunk?

A próbázás ne csak elméleti legyen, hanem - elsősorban is - gyakorlati. Nem asztal melletti töprengésre, sem szobacserkészetre, hanem a mindennapos életre, szabadban való élésre szolgálnak előkészületül az egyes próbák. Tehát a próbázás is olyan módon történjék, ahogyan az élet, a természet a maga követelményeivel előáll a gyerekekkel szemben. Éppen ezért amit csak lehet, csináltatni, rajzoltatni, s csak végső esetben jöjjön a szóbeli elmondás.

Ne csak arról győződünk meg, hogy a próba anyagát ismeri a cserkész; hanem arról is hogy tudja, minek tanulta meg a próbát. Milyen gyakorlati hasznát lehet venni annak a cserkészeten és az életben.

A gyerek a próba letétele után ne azt érezze, hogy megszabadult egy nyűgtől; hanem: saját egyéni értéke növekedett, önállósági köre kiterjedtebb lett.

Egy-egy próbapont átvétele után próbáztassuk is abból cserkészjeinket. Ne hagyjuk összegyűlni az egyes osztályú próbák egész anyagát, mert akkor közben nem törődnek velük, a végén pedig az összetorlódott anyaggal nem tudnak rendesen megbirkózni és megvan a nagy drukkk.

Cserkészjeinket értékeljük külön-külön, egyéniségük szerint. Nem lehet általános és egyetemes mértéket alkalmazni az összes gyerekekkel szemben. A kevésbé tehetséges gyereknél szerényebb tudással is beérhetjük. Azonkívül mások az igények diákkal, inassal, vidéki, fővárosi, fiatalabb vagy idősebb gyerekekkel szemben. Vagyis bölcs belátással és megértéssel kérdezzetnünk. A próbák nem azért vannak, hogy legyen mivel megkeseríteni a cserkészek életét.

Próbázás közben ne arra törekedjünk, hogy a próbázót megfogjuk. Ne azt kérdezzük, amit nem tud. Arról igyekezzünk képet alkotni magunknak, mennyit sajátított el a próbából.

Ha valamit nem tud a gyerek, azt magyarázzuk meg neki mindjárt. Mert a próbázás nemcsak arra való, hogy megismerjük fölkeltségét, hanem egyben oktató célja is van.

Az őrvezető próbáztassa előbb minden cserkészét, mielőtt az tisztjéhez, parancsnokához meg véglegesen próbáznunk. Így megbizonyosodik arról, hogy cserkészje mennyire tudja a próbát. Egyszersmind gyakorolja magát a próbáztatásban. A cserkész pedig sokkal nyugodtabban áll a vezetője elé, ha tudását egyszer már elismerték. Az őrvezető próbáztatásait ellenőrizzük, hogy helyes módon történnek-e. A jelenlétünkben nála tett próbázást el is fogadhatjuk véglegesen.

A próbázás eredményeiben legyen fokozat. Ez serkentőleg hat a gyerekekre. Jobb kedvvel, nagyobb igyekezettel sajátítják el a próbákat, mint mikor csak egyféle, szimpla minősítés van. De viszont ne osztályozzuk számjegyekkel. Ez nagyon iskolaízü. Legyen kitűnően, jól és egyszerűen megfelelt.

Ne legyünk túl enyhék, mert ez esetben elbizakodottakká válnak a cserkészek és a próbákat nem sokba veszik. Arra fognak törekedni, hogy minél előbb túl legyenek valamennyin és aztán békében lehessenek. De nagyon szigorúak se legyünk, mert ilyesmi meg a gyerek kedvét szegi. És különben is nem egyeztethető össze a cserkészettel. Általában a próbáztatásnál ne a jó minősítés megszerzése legyen az egyetlen cél. Lehetséges a cserkészekkel magukkal is megállapíttatni az eredményt. Adjunk arra módot, hogy a próbát bárki megítélhesse, nagyobb tudását bebizonyítandó.

A kérdés legyen alapos, mindenre kiterjeszkedő. Menjünk végig az egész anyagon minden egyes próbázóval. Legyen eleve kizárva a "számítás" lehetősége. Sose tudják előre a cserkészek, hogy mi fog rájuk kerülni. De ne egy kérdés tudásán illetve nem tudásán múljon a pró-

ba sikere avagy sikertelensége. Vagyis ne elégedjünk meg egy kérdésre való megfeleléssel. Viszont egy dolog nem tudása miatt ne kergessük el a gyereket.

Ne legyen a próbáztatás a Cserkészkönyv vonatkozó részeinek fölmondása könyv nélkül.

Csak ne magoltassuk be a Cserkészkönyvet a cserkészekkel. Nem lecke fölmondása a próbázás. Beszéltessek a gyereket saját feje szerint, saját szavaival.

A fölített kérdés legyen magyaros, könnyen érthető és világos. Tudományos kifejezéseket és idegen szavakat ne használjunk. Ezzel szemben ügyeljünk arra is, hogy a cserkészek feleletei szintén helyes magyarságúak és értelmesek legyenek. Az alkalmazott hang legyen természetes beszélgető hang. Feleletadáskor ne kívánjuk a fölített kérdés ismétlését is. Ez fölösleges és nincs értelme.

Kerüljük a folytonosan ismétlődő sablonos kérdéseket. Fogalmazzuk meg úgy a kérdéseket, hogy a gyerekeknek gondolkozni kelljen rajtuk. Ha nem tud a kérdésünkre mindjárt felelni, fogalmazzuk meg másképp a kérdést, vagy igyekezzünk megközelítő kérdésekkel rávezetni a próbázót arra, amit megtudni szándékozunk. De adjunk időt a gondolkodásra is.

A próbázásnak ne legyenek hivatalos külsőségei. S főleg a próbát kivevő tiszt ne nagykapuskodjék. A cserkészpróbáztatás nem osztályvizsga vagy egyetemi kollokvium. Ne élvezze felsőbbbbséges helyzetét. Gondoljon minden vezető arra, hogy egykor ő is éppúgy ült drukkolva a tisztjével szemben, mint most vele szemben ül az a kis cserkész. Nem a szigorú bíró ül szemben a cserkésszel, hanem az őt megértő és szerető idősebb jóakarója. A próbázás legyen baráti beszélgetés. Ültessük magunk köré cserkészeinket és úgy tárgyaljuk meg velük az anyagot.

Több próbázó esetén lehet egymással is kérdeztetni a cserkészeket. Igen érdekesen tudják egymást feleltetni. Mi ilyenkor csak a helyreigazító szerepét töltsük be.

Ha nem tudnak a próbázók valamit, ne gúnyolódjunk rajtuk, ne szégyenítsük meg őket.

Egyszerre csak egy cserkészt próbáztassunk. Így jobban meg tudjuk ítélni képességeit, mintha többen is próbáznak egyidejűleg.

A szép próbázásokért dicsérjük meg cserkészeinket. Ilyesmi igen jó hatással van rájuk.

Z. B.

MEGJELENT a nyolc kötetre tervezett magyar nyelvkönyv sorozat első kötete a Torontói Magyar Iskolaszék kiadásában:

kismagyarok első könyve

120 oldal

Ára: 5 USdollár

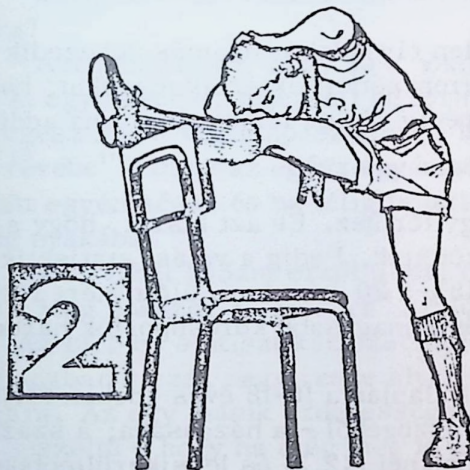
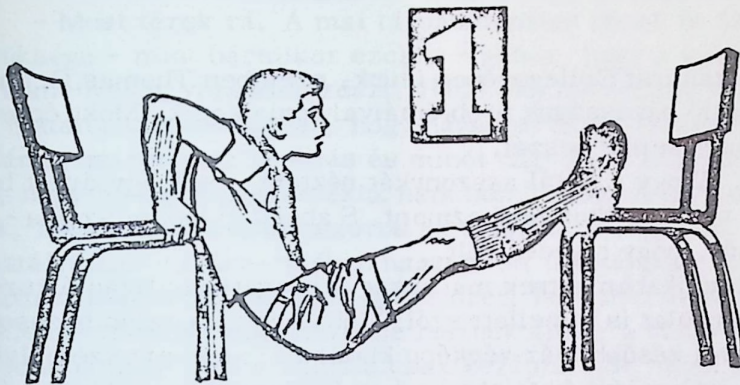
A könyv kitűnő segédeszköz a hétvégi magyar iskolák tanítói és tanulói számára.

Megrendelhető: a Cserkészboltban, P.O.Box 85, Grafield, N.J. 07026

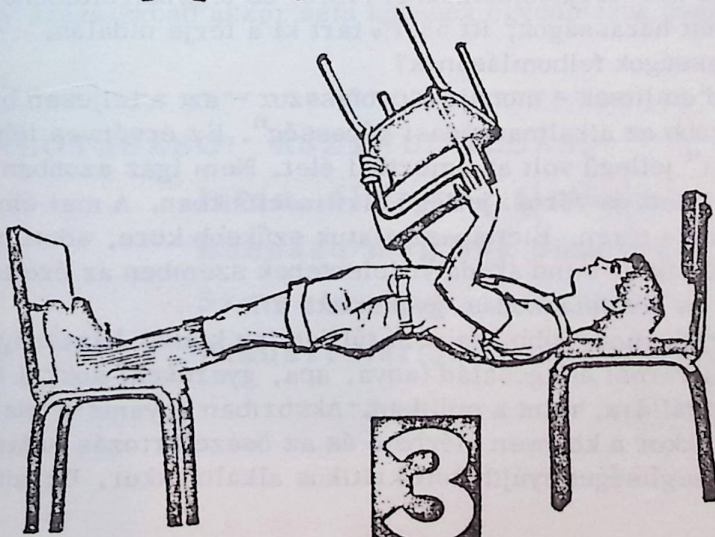
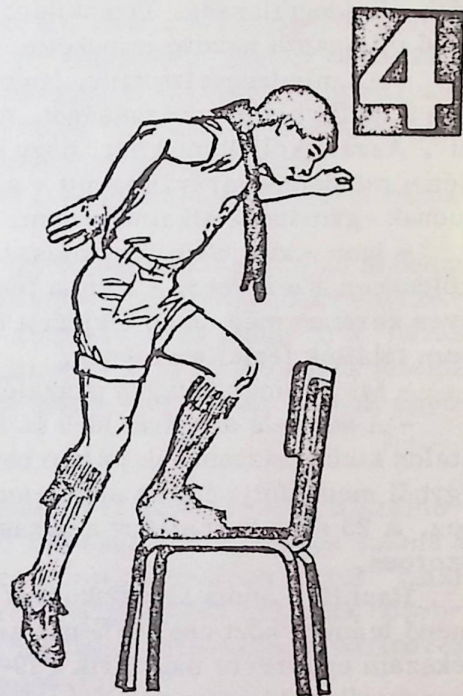
ROVER CSERKÉSZEINK BEMELEGÍTÉSE

Ha rover cserkészeink fáznak, vagy túl sok bennük a felgyülemlett energia, min-

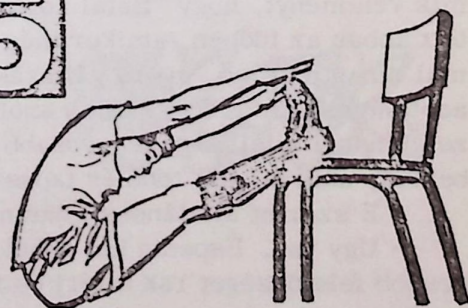
dig igen jó hatást vált ki az alábbi "bemelegítő" gyakorlat... - Az 1. és 3. számú a legnehezebb, - ezeknél nehéz kezdetnél egy követelményt felállítani, hogy hány szor csinálják? - de később kellő gyakorlat után már előírhatjuk: ötször ismétljék meg az 1. sz. gyakorlatot: kar hajlítás, vagy tízszer a 3. sz. gyakorlatot: a szék emelést; a 2. sz. gyakorlatot követelhetjük 20-25-ször, a 4. számút 30-50-szer, az 5. számút 20-25-ször.

A fenti bemelegítés után már nem fognak fájni roverjeink, - vagy legalább is egy félóra nem lesz felgyülemlett energiájuk.

5

Pubi Bá.

A TÚLKORAI HÁZASSÁGOK ELLEN

Kansas City (Missouri államban) Rockhurst College-ében ülünk, szemben Thomas C. Jer-
man professzorral, aki évek óta a felbomló házasságok problémáival foglalkozik. Most éppen
egy fiatal egyetemista párról (közös ismerőseink) beszél.

- A főbejárat nagy kőlépcsőin ültek. Ahogy a fiatal asszonykát néztem, csak úgy áradt be-
lőle a boldogtalanság. Tizenkilenc éves volt, amikor férjhezment. S ahogy mondani szokta - az
első pillanattól kezdve mindketten érezték, hogy tévedés volt...

- Az mindenestre tény, hogy itt Amerikában kötnek manapság a nyugati civilizáció köré-
ben a legfiatalabban házasságot. A közhangulat is e mellett szól: "Jobb egész fiatalon házasod-
ni". Azzal okolják meg ezt, hogy pár évvel később már végképp kialakul az emberi személyi-
ség - minden bogarával együtt - s ezért jobb minél fiatalabb korban férjhezmenni; akkor még
tudnak egymáshoz alkalmazkodni.

- Igen - veti közbe a professzor - szinte elviselhetetlen társadalmi nyomás nehezedik -
különösen a leányokra - ezen a téren. A szülők szinte szerencsétlennek érzik magukat, ha 21
éves korában még nincs férjnél a lányuk; a 25 évesekről pedig végleg lemondanak, ha addig
nem találtak férjet maguknak.

- Mi is Amerikában a százalék-arány ezen a téren?

- A nők fele átlagban 18,9 és 23,2 éves kora közt megy férjhez. És azt hiszik, hogy a fi-
atalon kötött házasságok jobban beválnak, mint a később kötöttek. Pedig a válási statisztika
egyből megcáfolja ezt az elméletet. Az elvált asszonyok 48%-a 20 éves kora előtt ment férj-
hez. A 25 éves korcsoport a házaspároknál a válások terén a magasabb korcsoportok három-
szorosa.

Paul H. Landis klasszikusnak mondható vizsgálódásai alapján a 16-18 éves korban férjhez-
menő leányok közt csak 18%-nak sikerül - a tartósság szemszögéből - a házassága; a száza-
lékszám egyszerre megugrik a 19-21 évük közt férjhezmenteknél (42,3) és legsikerültebbnek
mondhatók a 28 évben vagy azonfelül kötött házasságok; itt 58,1% tart ki a férje oldalán.

- De mi az oka a fiatalon kötött házasságok felbomlásának?

- A sok közül csak egy fontosat hadd említsek - mondja a professzor - azt a teljesen ha-
mis véleményt, hogy "fiatal korban nagyobb az alkalmazkodási képesség". Ez érvényes lehe-
tett abban az időben, amikor még "vidéki" jellegű volt az amerikai élet. Nem igaz azonban a
mai dinamikusabb, gyors változásoknak kitett és városi jellegű civilizációknban. A mai élet
adottságai a fiatalabbak ellen szólnak ezen a téren. Élettapasztalatuk szűkebb köre, adott hely-
zetek asszimilálására hiányosabb ismereteik itt mind akadályt jelentenek szemben az éretteb-
bekkel, akik mögött több év tapasztalata és alkalmazkodási gyakorlata áll.

- E szerint általánosságban mondhatjuk, hogy jobb, ha nem túlfiatalon kötnek házasságot?

- Ugy van. Éspedig két okból. A mai városi átlagcsalád (anya, apa, gyerekek) sokkal ter-
hesebb felelősséget rak a férj és feleség vállára, mint a múltban. Akkoriban ugyanis a család
sohasem volt annyira izolált, mint ma. Akkor a könnyen elérhető és az összetartozás tudatá-
ban élő rokonság vigaszt, támogatást és segítséget nyújthatott kritikus alkalmakkor. Ugyan-

erre voltak jók a szülők, az idősebb gyerekek is. Ma viszont magukra hagyatva kell feleségnek és férjnek a saját és közös problémáikat megoldaniuk - ami nem kis feladat. Az pedig biztos, hogy ezt a feladat-többletet könnyebben és sikeresebben viselik el és oldják meg a pár évvel idősebbek, akik közben ki tudták fejleszteni ehhez a "belső tartalék" erőket.

- És a másik ok?

- Most térek rá. A mai társadalomban nőnek és férfinek hosszabb képzési évekre van szüksége - mint bármikor ezelőtt - ahhoz, hogy a kínálkozó munkaalmakért folyó versenyben eredményesen vehessen részt. Hadd idézzek itt egy másik szociológus-tekintélyt: John Scalzo-ni mutatta ki munkájában, hogy házaspárok esetében minél több a fiatalkori tanulmányi évek száma, minél jobb az állás és minél nagyobb a kereset, annál nagyobb a valószínűsége annak is, hogy házastársi kötelékük nem bomlik fel. A férfiak esetében statisztikai adatok is igazolják, hogy például háromszoros az elválási arányszám olyanoknál, akik a középiskolák felsőbb osztályainak valamelyikében hagyták ott iskolájukat, ha college-végzettségű férfiak házassági statisztikájával hasonlítjuk össze őket. Ha aztán az iskolázottsággal jó keresetű állás párosul (például orvosok) még kevésbé lesznek kitéve a válás veszélyének. A nőknél is adatokkal bizonyítható, hogy több a válás a csak középiskolát, mint az egyetemet végzettek között.

- Elég érdekes mindez. De akkor mi mai szemmel nézve a legideálisabb életkor a házasságra?

- Azt mondanám, hogy 25 a nőknél, 27-28 a férfiaknál. Így mindkettő függetlenül fejlesztheti ki egyéniségét, fejezheti be formális és informális neveltetését, személyes kapcsolatoknak egész sorát végigtapasztalhatja közben s éretten, biztos alapokon állva futhat be a "házasság révébe" - ebbe az egész egyéniségüket igénylő emberi kapcsolatba. Előbb legyünk felelős, felnőtt egyéniségek és ne félig fejlett önmagunkat varrjuk egy másik még ki nem alakult egyéniség nyakába.

- Meg lehet győzni erről a mai fiatalokat?

- Még sokszor a "modern" szülőket is nehezen. Mindenesetre ki kellene nyitni a szemüket. Az 1971-es statisztikák szerint (ez jut hirtelen eszembe) 768 ezer volt a válások száma az Államokban s ezek nagy része olyan házastárs, akik húszéves korukban találtak életük "igazi" párjára. Az egy másik érdekessége még a problémának - erről pszichiáterek tudnának bővebben beszélni - hogy ha még meg is marad épségben az ilyen huszasok házassága, a partnerek nagy százalékban akkor sem képesek egyéniségük összehangolására.

KALOTASZEGI ASZTALI ÁLDÁS:

Isten, áldd meg életünket,
Bocsásd meg sok bűneinket,
Szenteld meg eledelünket,
Fiadért hallgass meg minket!

Magyar cserkészzet a kenguruk földjén

Az ausztráliai IV. Kerület cserkészeinek életét igyekszem leírni a maga sajátosságával. Itt is ugyanúgy cserkészkedünk, mint mindenütt másutt a föld kerekén, - de vannak részletek, amiket másképp sikerült megoldanunk, - biztosan vezetőtestvéreim fel tudnak majd használni néhány elképzelést...

a) CSAPATOK. - Ausztrália minden államának fővárosaiban vannak megalakult, vagy alakulás alatti csapatok. (A létszámnál az elmúlt 7 év átlagát vettem.)

Sydney-ben a 30. sz. "Kőrösi Csoma Sándor" fiú és a 66. sz. "Papp Váry Elemérné" leánycscs. működik, mindegyik kb 50-50 cs. létszámmal; saját nevelésű cspk-okkal és fiatal vezetőkkel. Saját Cserkész Otthonukban tartják minden szombat du. összejöveteleiket, a regős csoport pedig péntek este.

Melbourne-ben az 54. sz. "Hunor és Magyar" fiú, valamint a 63. sz. "Tormay Cecil" leánycscs-ok csap-ból kikerült pk-okkal és vezetőkkel, mindegyik kb 60-60 cs. létszámmal dolgoznak a Magyar Ház-ban, valamint a mögötte lévő üres (de raktárnak is használt) házban jönnek össze kéthetenként, szombat du. -ként. - Ugyanitt Melbourne-ban van az 55. sz. "Bocskai István" fiú és a 75. sz. "Verbőczy Katalin" leánycscs. Három év alatt alakultak, fiatal vezetőjük még nincs, de mindkét pk. kemény munkával (igen kevés segítséggel) építi fel csapatját. Bérelt teremben jönnek össze minden második vasárnap du.

Geelong-ban a külön fiú és leánycsapatokból az elmúlt évben egy összevont 52. számú "Botond" vegyes cscs. alakult, fiatal vezetői karra igyekezett az állandóan változó cspk-ok alatt kiképzést adni. Jelenleg egy új kcs. rajjal kezdték meg a kiképzési évet, a Szent László Egyesület Magyar Házában tartják gyűléseiket.

Adelaide-ban az 51. sz. "Munkácsy Mihály" fiú és a 69. sz. "Bocskai Klára" leánycscs. gyűjti össze cs-einket minden szombaton a Regnum Házban kb 35-35 cs. létszámmal. Jó pk-okkal folyik a kiképzés, a vezetői utánpótlás most indul meg.

Perth-ben az 53. sz. "Hunyadi János" fiú és 65. sz. "Wesselényi Anna" leánycscs. foglalkozik az ottani magyar cs. fiatalokkal, saját nevelésű tisztikarral, - az utóbbi időben erősen változó cspk-okkal. Jelenleg egy cs. apa, FT. tisztségviselő a st. leányával vezeti a csap-okat., kb 35, illetve 30 cs. létszámmal a Magyar Házban. A kis létszámú magyar kolónia ifjúságának felnövésével a csap. létszám állandóan csökken, - nagy nehézségbe ütközik az állandó magyar beszéd megkövetelése, - néhány évvel ezelőtt csupán "jószívűségből" felvettek magyarul alig beszélő, de jó magyar (vegyes házasságú) szülők gyermekeit újoncnak, a központi és kerületi nyomásra lassan kezdenek ők is jobban s jobban beszélni, olvasni, írni a megindult állandó magyar iskola eredményeképpen. A csap-ok szombat du-ként jönnek össze, a regős csop. alkalmilag jött össze idáig, idén megindult a rendszeres kiképzésük.

Brisbane-ban és Canberrában még folyik a szervezési munka a csap-ok megindításához.

A ker. 104. sz. "Kort" öcs. csap-ának Sydney-i és Melbourne-i raja minden megmozdulásnál, táborozásnál, ünnepélynél erősen segít, közreműködik, - az Adelaide-i raj időnként, alkalmilag összejön, megbeszélést tart.

A nyári táborozásaikat a múlt évig a városok fiú és leánycsap-jai együttesen bonyolították le a saját cspk-aik irányításával, de közeli fiú és leány táborhelyekkel. Tavaly azonban már az Adelaide-i leányok külön táboroztak, - a Sydney-i fiú csap. pedig az elmúlt év folyamán 12 kenut épített és januárban 24 cs. és vezető "evezett" le a Murray folyón Albury-től Turrumbarry-ig a 14 napos mozgótábor alkalmával.

1965-ben a Sydney-i és a Melbourne-i csap-ok Canberra mellett jöttek össze egy közös nyári táborra; - 1972-ben az Adelaide-iak autóbuszokon teljes létszámmal meglátogatták a 2500 km-re lévő Perth-ieket és azokkal együtt táboroztak.

A Kerületben minden 3 évben az összes csap-ok részvételével egy JAMBOREE-t rendezünk, az első 1963-ban Melbourne-ben, a második 1966-ban Perth-ben, 1972-ben Melbourne-ben volt a harmadik, - a következő, a negyedik pedig 1976-ban lesz Adelaide-ban. 1970-ben Melbourne-ben volt a JUBILEUMI TÁBOR.

Egyik érdekessége az ausztráliai magyarság életének, hogy a Jamboreekkel, Jubileumi táborokkal egyidőben, előtte 5-7 napos tartammal egy MAGYAR TALÁLKOZÓ-t szerveznek és rendeznek, melyen a kontinens magyar többsége vesz részt. Sokat jelent az is, hogy a későbbi Jamboreek-ra gyülekező (450-500 fős) cserkészek szüleikkel együtt résztvesznek a Találkozókon, melynek utolsó napja egybeesik a Jamboree-k ünnepélyes nyitásával, - mely bemutató és látogatónappal, tábortűzzel van tarkítva. Ez a látható nagy magyar összefogás nemcsak a cserkészetre, de a többi magyar egyesületre is jó hatással van, minden alkalommal többen és többen jönnek össze a különböző irodalmi estékre, értekezletekre, kiállításokra és sportversenyekre.

A városok csap-ai majálisokat, családi estéket rendeznek a többi egyesületekkel együtt; minden városban van évente egyszer egy Cserkészbál, ahol cs. elsőbálozó leányokat mutatjuk be, a regős csop-ok ilyenkor a nyitásnál egy palotást, toborzót vagy népi táncot mutatnak be.

Melbourne-ben a március 15-i ünnepség teljes műsorát a cscs-ok rendezik, a többi egyesületek is közreműködnek 1-1 műsorszámmal.

A Hősök Nap-ján minden csap. díszőrséget ad az ünnepségeknél, a szobrok koszorúzásánál.

Magyar Iskola van a csap. összejövetel helyén, melyet közösen vezetnek le cs. szülők, tanárok segítségével.

Sydney-ben a Collegium Seminarium, Melbourne-ben a Collegium Hungaricum működik köz. isk. tanárok vezetésével, évente 1-1 más tárgyból tartanak előadás sorozatot, melynek végén állandó vizsgabizottság vizsgáztatja az öv., stj. hallgatókat.

Melbourne-ben a cscs-ok részére egy "5463" című kéthetenként nyomtatott újság jelenik meg már a harmadik éve, - mely intézkedéseket, házi feladatokat, kcs. anyagot, magyarságismeretet tartalmaz, - egy összekötő kapocs a csap. vezetés és a szülői ház között.

Kerületünk az 1970-es Jubileumi Táboron (Amerika) 10 tagú küldöttséggel képviseltette magát. 1967-től kezdve minden évben 1-1 vezető résztvett a Fillmore VK. táborokon mint hallgató, vagy előadó. 1973-ban 3 cs. tiszt a Kerülettel előadott a Sik Sándor Cs. parkban a cst-i, Óv.-i és Kcs öv-i táborokban.

b) VEZETŐKÉPZŐ TÁBOROK. - A Kerület a 2. sz. BKG. cscs-ban a 4. rajjal képviselteti magát, - az előadók az alábbi vk. táborokat vezették le:
 1964-ben Cst-i, St-i tábor, 1966-ban Öv-i tábor,
 1967-ben Cst-i, St-i tábor volt (melyen a Szöv. Ügyvezető Elnöke is részt vett.)
 1970-ben Cst-i, St-i, és Öv-i tábor 1972-ben Cst-i, Öv-i tábor,
 1973-ban Gilwell St-i tábor rendeztek, ez évben pedig (augusztus hónap) egy Öv-i, Kcs. Öv-i, Cst-i, Regős Vk. tábor, valamint első ízben egy Iskolatábort (történelem, föld- és néprajzból) bonyolítanak le.

c) REGŐS HÉTVEGEK. - Büszkén mondhatjuk el, hogy már hét éven át rendezzük meg az évi szokásos regős hétvégeinket, amikor is péntek estétől hétfőn estéig kb 65-80 létszámmal egy regősökből, vezetőkből álló tábor egy-egy tájegységet tanulmányoz mint falukutató (csoportokban).

1967-ben egy "általános ismertetést" adtunk, 1968-ban a Balaton vidékén "voltunk", 1969-ben az Alföldet tanulmányoztuk, 1970-ben már "beöltöztünk" az Ormánság fehér viselésébe, 1971-ben már az egész éven át készültek a ruhák Torockó-ra, Kalotaszegre. 1972-ben volt a legnagyobb létszámú tábor, ahol Kalocsát varázsoltuk elő a résztvevőknek. 1973-ban Palóccországban jártunk, idén pedig a regős Vk. tábor első 3 napján Sárközt fogjuk ismertetni.

Kimondhatatlan élmény, - amikor a tábornyitás után a résztvevők serege elvonul és a péntek esti vacsorához, majd a fonóhoz már tájegység ruhában jelennek meg, - ülnek le például az ormánsági "tik leveshez".

A falukutató csoportok tanulmányozásuk eredményét egy jelentésben, vagy újságban rögzítik le, a jeles napokat bemutatják, az esti tábortüznél a tájegység népi táncait táncolják.

d) CSERKÉSZKERT, KIKÉPZŐ TÁBOR. - Az utolsó 5 évben a Melbourne melletti "vitész Kisbarnaki Farkas Ferenc" Cserkészparkban tartottunk sok-sok kiképző napot, rövid táborozást melyet Bakács Lajos öcs., volt cs. szülő, a Cs. Szövetség Nagy Tanácsának tagja adományozott a cserkészeknek.

e) A KERÜLET TÖRZSE. - A szokásos Előadókon kívül, kik szakmunkájukkal járulnak hozzá a Ker. cs. életéhez, - minden csap-nak a "saját népitánc szakemberén" kívül még egy felkért tánctanárja (népi vonalon) van, kik lelkes munkájukkal erősen hozzájárulnak a szereplésekhez.

A Ker. Regős és Leány Ea-ja a Szöv. Regős Vezetőtisztje és a Szöv. Leány Vezetőtisztje, - a Ker. Pk. pedig a Szöv. Cserkész Vezetőtisztje, ez az együttes, valamint a többi cspk-ok elkészítették a Szöv. megbízásából a KÜLÖN PRÓBÁK KÖNYVÉT, KISCSEKÉSZÉKKÖNYVEIT (I. és II. kötet), valamint a Tájegység könyveket: Kalocsa, Ormánság, Palóccország.

f) ANYAGI RÉSZLETEK. - A ker. összes cs-e, vezetője egy Kerületi Fenntartó Alapot tart fenn, mely a Ker. (a pk. és törzsének) utazási költségeit fedezi. (1 dollár fejenként), a Ker. Vk. táboraihoz való utazásokat, az azon való részvételt a Kerületi Segélyző Alap biztosítja. Ez utóbbit a csap-ok adják össze, minden rendezvény (bál, vacsora) bevételének 10 %-át befizetik. Ez nagy segítség a nagy távolságra lévő csp-ok vezetőinek és jelöltjeinek, - hiszen Perth-ből Melbourne-be, Sydney-be majdnem 200 dollárba kerül a repülőjegy (a vasúti utazás pedig 3 napig tartana). Hasonlóképpen segítettük és segítjük is a Fillmore-ba repülő előadókat, Gilwell tábor résztvevőket, kiknek útiköltségeit a személy, a csap-ja és a Ker. fizeti 1/3 - 1/3 arányban (ha jutalmazásként mennek kétszer 1/3-ot fizet a csap.)

A nagy távolság ellenére a Ker. nem érzi magát magányosnak, - hiszen az évenkénti mozgással Amerikába és Európába (tavaly is volt egy st-ünk, idén pedig kettő megy az L. Ker. Pk. által meghívott mozgó európai túrára) megfogjuk egymás kezét. A Szöv. Ügyvezető Elnöke már háromszor látogatta meg Ausztráliát, a Ker. Pk. pedig szintén háromszor volt Amerikában (a Jubileumi Táboron és két cs-i Vk. táboron, mint előadó).

Igy élünk a kenguruk földjén.

Ker. Pk.

A cserkésztestő postája

1. A VL jelen számát kettős számként hoztuk ki, hogy a Tanügyi Konferencián elhangzott előadások szövegét egyszerre leközlhessük. A VL 35. száma 1975. márciusában fog megjelenni. Lapzárta: 1975. január 15.
2. A losangelesi cserkészcsapat az oshawaiakhoz hasonlóan cserkészekhez méltóan válaszolt Laki Júlia SOS kiáltására (Lásd VL 31. szám 5, 10 oldal), amint ez az alábbi le-
célből kitűnik:

Kedves Laki Júlia, A Cserkész Törvényhez híven szeretettel küldjük az Anyák Napján összegyűjtött adományokat, mellyel kis fia operációjához hozzájárulunk. Reméljük, hogy példánkat más cserkészcsapatok is követni fogják. - Kérjük a Magyarok Istenét, hogy kis fiát szerencsésen megoperálják és egy egészséges kis magyar gyermekkel gazdagodjunk. Igaz magyar szeretettel ... a 17. sz. Könyves Kálmán cserkészcsapat.

Mellékelve \$ 119, azaz egy száztizenkilenc dollár.

Büszkék vagyunk Károlyi Lajos csapatparancsnokra, cserkészeire és a losangelesi cserkészszülőkre.

3. MINDEN VEZETŐNEK AJÁNLJUK az L Kerület kiadásában megjelent "Magyar Karácsonyok" c. munkát. A 93 oldalra terjedő mű 16 betlehemes játékot és bölcsőcskét tartalmaz 24 oldal kotta melléklettel. A kitűnő munkát, amelynek szakszerűségét Volly Pista -bá biztosítja, európai magyar cserkészek rajzai teszik eredttivé.
- A könyv kapható a Kerületi Parancsnokoknál és a Cserkészboltban (P. O. Box 85, Garfield, N. J. 07026.) Ára 3 dollár.
4. A VL 31. számában közölt Eseménynaptárból kimaradt az amerikai nyugati partvidéken tartott cserkésztszti konferencia említése. A konferenciát 1974. február 9-10-én tartották Pasadena, Kaliforniában.

CSEKÉSZBOLT

P. O. Box 85, Garfield, N. J. 07026 U. S. A

Magyar Cserkészszövetség Szabályai . . .	\$.50
Vezetőképzés Szabályai50
Cserkészkönyv I	2.00
Cserkészkönyv II	2.00
Cserkészkönyv III.	2.00
Cserkészkönyv I-III. kötet	8.00
Leánycserkészkönyv	2.00
Őrsvezetői velemjáró	2.00
Őrsvezetők tanácsadója	2.00
Játékos és tábornoki könyv	2.00
Fogadalomtétel "EMLÉKLAP"25
Magyar tankönyvek	
Tóth Veremund: Vázlatos magyar történelem	2.00
HAZÁNK: Olvasókönyv és magyar nyelvtan	8.00
Horváth F. és Kassai A.:	
Virágoskert: Olvasmányok a magyar irodalomból	7.00
Gyöngyvirág, Muskáti, Nefelejts, Rozmaring, Rózsa, Tulipán és Viola népdalgyűjtemények darabja60

MOST JELENT MEG!

kismagyarok első könyve 5.00

Készült az

International Printing Industries

482 STUYVESANT AVE.
LYNDHURST, N. J. 07071

Nyomdájában.

VEZETŐK LAPJA

A Hungarian Scout Leader magazine, published by Hungarian Scout Association, Inc., a nonprofit organization. Subscription, \$4.00 yearly.
Address: Vezetők Lapja, P.O.Box 68 Garfield, N. J. 07026

Editor: John A. Adam

VEZETŐK LAPJA

A magyar cserkészvezetők és szülők negyedévi értesítője.
Lapzártá. Január 15, Április 15, Julius 15, Október 15.

A Vezetők Lapjában megjelent cikkeket és hozzászólásokat a szerzőjük pontjait tükrözik. A Vezetők Lapjában való közlésük nem jelenti azt, hogy a Szövetség, vagy a Szerkesztőmunkáért vá tette azokat.

A cikkeket és hozzászólásokat kérjük a szerkesztő címére küldeni:
Rev. John A. Adam, S. J.
Fordham University
Bronx, N. Y. 10458

HUNGARIAN BOY SCOUT ASSN

P. O. Box 68
Garfield, New Jersey 07026

Return Postage Guaranteed

Non-profit Org.
U. S. Postage
PAID
Garfield, N. J.
Permit No. 204

Mrs. Judith Novák
34 York Dr. Apt. 4B
Edison, N.J. 08817

PRINTED MATTER
Address Correction Requested